

Айрим оталар уйга нисбатан кўпроқ вақтларини нафақат ишла, балки улфатлар билан ўтириш ёки чойхона, гап-гаштакларга сарфлайдилар. Айримлари эса фарзандларининг мактабда олган баҳоларига қизиқиш у ёқда турсин, уларнинг қизиқишлари ҳақида сўхбатлашишга ҳам вақт тополмайди.

7 бет

Бу кеча ҳам давлат рақамлари ечиб олинган оқ "Lacetti" "Бухоро-Тошкент" автомобиль йўлида "ўлжа" излаб изғий бошлади. Ярим кечада йўл четига тўхтаб турган "Isuzu" юк автомобиль кўринди. Бобурнинг кўрсатмасига биноан машинага икки томондан ҳужум қилишди.

9 бет

Нишониқ

Mustaqillik huquq demakdir

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2016-yil 10-mart, №10 (999)

Бош прокуратурада

Байрам муносиби нишонланди

Ҳар қайси жамиятнинг маданий даражаси ва маънавий баркамоллиги аёлларга бўлган муносабат билан белгиланади, деб таъкидлайди Президентимиз. Шу жиҳатдан Ўзбекистон энг маданиятли, юксак маънавиятли мамлакатлардан десак арзийди. Онани эъзозлаш — халқимизда олий қадрият даражасига кўтарилган. Ватанни она, онани муқаддас аташимиз боиси ҳам шундандир.

нишанида.

8 март — Халқаро-қизлар байрами юртимизнинг барча гўшаларида, шу жумладан, ташкилот ва муассасаларда ҳам муносиб нишонланди. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида ҳам Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган тантанали тадбир бўлиб ўтди. Унда Бош прокуратура жамоаси, Ўзбекистон Республикаси Харбий прокуратураси, Бош прокуратура хузуридаги СВОЖДЛКК департаменти вакиллари ҳамда Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Марказининг фахрийлари иштирок этди.

Тантанали маросимда Ўзбекистон Республикаси Бош

Алимардон АҲМАДОВ,
Бош прокуратура бошқарма
прокурори

прокурори Ихтиёр Абдуллаев барча хотин-қизларни байрам билан қўтлаб, мамлакатимизда аёлларни эъзозлаш, уларнинг жамиятдаги мавқеини юксалтириш, ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, саломатлигини мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаётган ишлар юксак самаралар бераётганлигини таъкидлади.

Тадбирда сўзга чиққанлар аёлларни байрам билан қўтлаб, уларга ўзларининг самими тилакларини билдиришди. Тадбир сўнггида хотин-қизларга совғалар улашилди.

Жараён

Мурожаат қилиш ҳуқуқи кафолатланган

"Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонун жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлаш самарадорлигини ошириш давлат органлари ва ташкилотларининг мурожаатлар ўз вақтида ҳамда ҳар томонлама кўриб чиқиши учун жавобгарлигини кучайтириш имконини берди. Фарғона вилояти прокуратураси органлари томонидан ҳам ушбу қонун ижросига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Хусусан, 2015 йилда ушбу қонун ижроси юзасидан 26 та текшириш ўтказилди. Аниқланган қонун бузилишларни бартараф этиш бўйича 152 та тақдимнома киритилди. Қарор ва тақдимномаларга асосан 190 нафар шахс интизомий, 81 нафари маъмурий жавобгарликни тортилди, шунингдек, 19 та протест келтирилиб, 4 та жиноят иши қўзғатилди. Масалан, Фарғона туман ҳокимининг биринчи ўринбосари О.Исмоилова ва Б.Тошпўлатовнинг мурожаатларини кўриб чиқмагани, қонунда белгиланган муддатда жавоб хати юбормагани учун маъмурий жавобгарликка

тортилди. Фуқат туманидаги "Эски" МФЙ мансабдорлари 2014 йил ва 2015 йилнинг январь-апрель ойларида 11 нафар нафақага муҳтож фуқаронинг мурожаатларини рўйхатга олмаган ва кўриб чиқмаган. Бундан ташқари, 10 та ҳолатда муҳтож бўлмаган оилаларга ноқонуний равишда салкам 7,5 млн. сўм нафақа тайинланган. Шунинг учун ҳам туман прокуратураси томонидан уларга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, жазо муқаррарлиги таъминланган.

[Давоми 3-бетда]

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг ҚАРОРИ

Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловига тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 105-моддаси, "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 23-моддаси, "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 8, 10 ва 11-моддаларига мувофиқ, шунингдек, фуқаролар йиғинлари раислари ва улар маслаҳатчиларининг ваколат муддати 2016 йил май-июнда тугаши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Кенгаши ҚАРОП ҚИЛАДИ:

1. Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва улар маслаҳатчиларининг навбатдаги сайловини ўтказиш муддати 2016 йилнинг май-июнь ойлари этиб белгилансин.

2. Бўлажак сайловда 9764 нафар фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва уларнинг 99 минг нафардан зиёд маслаҳатчиси сайлишни режалаштирилаётганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

3. 2016 йил май-июнь ойларида фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга доир тадбирлар режаси 1-иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи комиссия таркиби 2-иловага мувофиқ;

фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) сайлови бўйича сайлов бюллетени намунаси 3-иловага мувофиқ;

фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) маслаҳатчиларининг сайлови бўйича сайлов бюллетени намунаси 4-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Жўрғи Кенгесида, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашиларига 2016 йилнинг 20 мартгача бўлган муддатда фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи комиссияларни тuzиш;

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоят, туман ва шаҳар ҳоким-

ликларига фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашиш, зарурат бўлганда уларни бинолар, транспорт ва алоқа воситалари билан таъминлаш;

халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашилари депутатларига ўз сайлов округларида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайловга тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказишни ташкил этишда фаол иштирок этиш; оммавий ахборот воситаларига фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказиш жараёнини кенг ёриштириш тавсия этилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзолари фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар ва шаҳарлар комиссиялари томонидан фаол иштирок этсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи комиссияси ўтказилган фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисидаги ахборотни умумлаштириш ҳамда 2016 йил 20 июлга қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Кенгашига сайлов якунлари тўғрисида ахборот берсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси

Н.Йўлдошев

Тошкент шаҳри, 2016 йил 5 март

Фуқаро манфаати — қонун ҳимоясида

"Прокуратура тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 7-моддасида прокуратура органлари ҳар бир ариза ёки шикоят ҳамда юридик шахсларнинг мурожаатини кўриб чиқиб, фуқароларнинг бузилган ҳақ-ҳуқуқларини тиклаш, манфаатларини қонун доирасида ҳимоя қилиш чора-тадбирларини кўриши лозимлиги белгилаб қўйилган.

Шунингдек, Асосий Қонунимиз ҳамда юқорида қайд этилган қонун талабларини бажариш соҳа ходимларидан қатъийлик, билим ва малака талаб этади. Чунончи, мурожаатлар муаллифини қабул қилишдан тортиб, келтирилган важларни текшириш, давлат идоралари ҳамда жамоат ташкилотларининг манфаатдор ва ваколатли шахслари ўзларига юклатилган вазифаларни қай тарзда уйдатишлари устидан назорат ўрнатиш, шу би-

лан бирга, инсон ҳуқуқларининг бузилмаслигини таъминлаш, энг асосийси эса, қонун устуворлигини таъминлашга эришиш прокуратура органлари олдида турган энг долзарб вазифалардан бири ҳисобланади.

Шу маънода, Когон шаҳар прокуратураси органлари томонидан Ўзбекистон Республикасининг "Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонуни ижросини таъминлаш борасида фуқароларнинг ариза ва шико-

ятлари билан ишлашга, уларнинг бузилган ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, "Kogon fayz mebel" хусусий корхонаси раҳбари Н.Мухамедов 2015 йил 16 ноябрь кунини мебель цехи ва савдо мажмуаси куриш учун ер майдони ажратилиши сўраб, Когон шаҳар ҳокимига ариза билан мурожаат қилади. Ушбу мурожаат шу кунини ваколат доирасида кўриб чиқиш ва ер ажратилиш комиссияси муҳокамасига киритиш учун шаҳар архитектура ва қурилиш бўлими бошлиғи — шаҳар бош архитектори Г.Холбековага топширилади. Бироқ у мурожаатни кўриб чиқишни салкам икки ой мубайнида пайсалга солиди ва бу билан Қонуннинг 19-моддасидаги ариза ёки шикоят масалани мазмунан ҳал этиши

шарт бўлган давлат органига келиб тушган кундан эътиборан ўн беш кун ичида, қўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, қўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқиши ҳақидаги талаб бузилишига йўл қўяди.

Афсуски, бош архитекторнинг лоқайдлиги шундангина иборат эмас. Хусусан, Когон тумани "Ганчкаш" қишлоғида яшовчи фуқаро Р.Рамазоновнинг 2015 йил 27 июлда шаҳардаги "Хўжабарги" МФЙ худудидан мини-футбол майдончаси куриш учун тегишли қарорнинг ижро мuddатини узайтириб бериши сўраб ёзган аризаси ҳамда шаҳарнинг "Нуробод" кўчасида истикомат қилувчи фуқаро Э.Қўлилова томонидан ўзи яшаб келаётган уйнинг орқа томонидаги бўш ерни

Жамшид ВОСИЕВ,
Когон шаҳар прокурори

ободонлаштириш учун беришни сўраб 2015 йил 6 август кунини қилган мурожаати ҳам Г.Холбекова томонидан қонунда белгиланган кўриб чиқиш мuddатлари узрли сабабларсиз бузилади ва ҳар иккала аризагача 2015 йилнинг 31 декабрида жавоб хати юборилади.

Мазкур ҳолатлар юзасидан Г.Холбековага нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди.

Ҳар бир ариза ва мурожаат ортида инсон тақдирини, унинг орзу-интилишлари-ю ташвишу муаммолари туради. Шундай экан, улarga беварқ бўлишга, лоқайдликка йўл қўйишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Бугунги кунда мамлакатимизда таълим тизимидаги ислохотлар самарадорлигини янада оширишда "Таълим тўғрисида"ги Қонун ҳамда Кадрлар тайёрлаш миллий дастури доирасида амалга оширилган чора-тадбирлар муҳим аҳамият касб этмоқда. Президентимизнинг 2012 йил 10 декабрда қабул қилинган "Чет тилларни ўрганиш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори ҳам таълим соҳасидаги ислохотларнинг мантаний давоми бўлди.

Тил ўргатишга беварқ бўлмайлик

Илҳом БОЛБЕКОВ,

Жиззах вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Жиззах вилоят прокуратураси томонидан мазкур қарор ижроси юзасидан амалга оширилган ишлар умумтаълим мактаблари ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида ўрганиб берилмоқда. Хозирда вилоятда 540 та умумтаълим мактаблари, 75 та касб-хунар коллежлари ҳамда 4 та академик лицейлар фаолият кўрсатмоқда. Мактабларда 202 минг 875 нафар, касб-хунар коллежларида 57 минг 537 нафар ҳамда академик лицейларда 3 минг 474 нафар ўқувчи таълим олмақда.

Умумтаълим мактабларида чет тилларни ўқитиш давлат таълим стандартлари асосида ташкил этилган. Бироқ, баъзи таълим муассасаларида амалга оширилган ижобий ишлар билан бир қаторда айрим қонун бузилиши ҳолатларига ҳам йўл қўйилган. Хусусан, Жиззах транспорт ва саноат касб-хунар коллежидан чет тилларни мукамал ўргатиш ва унинг давомийлигини таъминлаш мақсадида хорижий тиллар тўғрисида ташкил этилган бўлса-да, инглиз тили фани ўқитувчиси томонидан тўғрақ машғулотлари олиб берилмаган. Бундан ташқари, текшириш камраб олинган барча коллежларда чет тили хоналари тегишли тартибда жиҳозланмаганлиги аниқланди. Жумладан, Фориш ижтимоий иқтисодиёт касб-хунар коллежидан чет тили хонаси учун компьютер техникаси воситалари келтирилган бўлса-да, ўрнатилмаган ва ишга туширилмаган.

Қорабдол қишлоқ ҳўжалик касб-хунар коллежидан ўқувчилар чет тиллар дарсликлар билан тўлиқ таъминланмаган. Коллеж "Ахборот ресурс" марказидаги 1-курслар учун мўлжалланган "В1 Student's book" (Талабалар китоби) ўқувчиларга тарқатилмаган, ишчи китоб "Workbook" таълим муассасасига келтирилмаган, коллежда инглиз тили тўғрисида ташкил этилмаган, инглиз тили машғулотларини олиб бориш учун иккита инглиз тили хонаси мавжуд бўлса-да, улар жиҳозланмаган, коллежга келтирилган компьютер жиҳозлари ўрнатилмаган.

Шунингдек, коллежларда ўқувчиларнинг бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш мақсадида фан ва спорт тўғрисидаги ташкил этилиши ва уларнинг фаолият кўрсатиши аҳоли ўрганилганда, Фориш иқтисодиёт ва хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежидан "Инглиз тили" тўғрисидаги фаолият кўрсатмаётганлиги, Фориш маиший хизмат ва транспорт касб-хунар коллежидан жами 20 та йўналишда тўғрақлар ташкил этилган бўлса-да, уларда машғулотларнинг олиб борилиши метёрий ҳужжатлар талабига жавоб бермаслиги аниқланган.

Текширишлар натижасига кўра аниқланган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш юзасидан ваколатли идораларга 27 та тақдимнома киритилди, 20 нафар шахс қонун бузилишига йўл қўймаслик ҳақида огоҳландирилди.

Баднафслик

Шавкат АБДУЛЛАЕВ,

Наманган вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори

Нафс инсонни не қўйлақ солмайди. Энг ёмон, бир марта текки лўқманнинг мазасини топиб кўрган кимса кейин уни яна қўмсавермади.

Учкўрғонлик Гофуржон Эргашев ёши қирққа кириб-қирмай бир эмас, уч қарра жиноят содир этишга улгурди. У берилган жазодан тўғри хулоса чиқариб олиш ўрнига, яна жиноятга қўл урди.

Ф.Эргашев Учкўрғон туманидаги 42-мактабгача таълим муассасасига ҳўжалик ишлари мудири сифатида ишга киргач, бу ерда мўмай даромад топиш мумкин деб ўйлади. Шу мақсадни муассаса мудири Зарифа Юлдашевага аён қилгач, улар ҳамкасбига эмас, балки жиний шерикларга айланишди.

2013 йилнинг май ойидан 2014 йилнинг июнь ойига қадар икки ҳамтовқ муассасага топширилган жами 36 турдаги 116 млн. 920 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотларини ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилиб, кўнлик таомномаларни такроран сохталаштириб, бюджет манфаатларига жуда кўп миқдорда зарар етказишди. Уз ўрнида сохтақорликдан топилган маблағларни 60 фоизга нақдлаштириб, савдо ва хизмат кўрсатиш қондаларини бузишдан ҳам ўзларини тия олмадилар. Бу жиний йўлда улар тумандаги "Покиза ул-

гуржи савдо инвест" ШК раҳбари Н.Дадахонов, "Фаррух қалб гавҳари" МЧЖ раҳбари И.Раҳмонов, "Давлат таъминоти МС" МЧЖ раҳбари Я.Жалоловлар билан "ҳамкорлик"да ишлайдилар.

Даровқа, мудира З.Юлдашева мансаб ваколатини суистеъмол қилиб, Ф.Эргашев ва бир гуруҳ шахслар билан олдиндан жиний тил бириктириб, муассаса ходимларига 3 млн. 549 минг сўм ортқича иш ҳақи ёзганликлари ҳам маълум бўлди. Шунингдек, 1 млн. 594 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотларини таомнома ва ҳисоботларга киритмасдан, сохта таомномалар асосида харажатга чиқариб юборишни қозғад қойиллатдилар. 13 нафар ота-онани асоссиз равишда 3 млн. 423 минг сўм бадал пуллари тўлашдан овоз қилгани ҳолда 8 млн. 711 минг сўм бадал пуллари ундирши чораларини ҳам кўрмагандилар.

Юқоридаги ҳолатлар юзасидан Ф.Эргашев ва Зарифа Юлдашевага нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, суд ҳўкми билан қилмишларига яраша жазоларини олишди. Давлатга етказилган 139 млн. 549 минг сўм моддий зарар судланувчилар томонидан тўлиқ қопланди.

Қўшиб ёзиш иллоти

Муқимжон МИНВАВРОВ,

Фаргона шаҳар прокуратураси катта терговчиси

Марказда қурилиш-таъмирлаш ишлари ниҳоясига етказилди. Қурилиш ташкилотига бажарилган ишлар ҳажмига оид тақдим этиб турган ҳўжатларга асосан пул маблағлари ўтказиб берилди. Бироқ объект орадан икки йил ўтса ҳам фойдаланишга қабул қилинмади.

2013 йили ўтказилган тендер танловидан мукамал қурилиш-таъмирлаш ишларини 112 кунда бажариб бериш таклифи билан чиққан Фаргона шаҳридаги "2-қурилиш таъмирлаш бошқармаси" масъулияти чекланган жамият голиб деб топилди. Вилоят "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси ва МЧЖ ўртасида 627 млн. 200 минг сўмлик шартнома тузилди. Шартномани "2-қурилиш-таъмирлаш бошқармаси" МЧЖнинг ижрочи техник директори Бобиржон Пақирдинов имзолайди. Ижрочи директор раҳбарлигида МЧЖ курувчилари Қўва туманидаги "Баркамол авлод маркази"ни мукамал таъмирлашга киришди.

Мукамал таъмирлаш жараёнини назорат қилиб бориш муқаддам амнистия актига биноан афв этилиб, жазони ўташдан овоз этилган инжиниринг компаниясининг техник назоратчиси Хатамжон Мусиновга топширилди. Назоратчи бажариш ишларининг ҳажми ва сифатини ўлчовдан ўтказиб боришга оид хизмат вазифасига

панжа орасидан қарайди. Муқаддам уч бора судланган, тавбага таянмай, тагин мўмай пул ишлаб олиш учун ҳўжатларни сохталаштиришга киришган ижрочи директор Б.Пақирдиновнинг ноғорасига ўйнайди. Тўловга тақдим этилаётган ҳисоб-фактураларни кўзини чирт юмиб имзолаб, тасдиқлаб бераверади. Ушбу бажариш ишлар харажатида оид ҳўжатлар асосида 29 сентябрь кунидан бошлаб 30 декабрь кунигача бешта тўлов топшириқномалари билан МЧЖ ҳисоб рақамига 595,8 млн. сўм ўтказиб берилди.

Қурилиш-таъмирлаш ва жиҳозлар билан таъминлаш ишлари гўё ниҳоясига етказилган, МЧЖ буюртмачидан яна 31 млн. сўм ҳақдор эди. Бироқ таъмирлаш мендан кетгунича эгасига етгунича қабилида, сифатсиз қилинган, жиҳозлар етказиб берилмагани тўғрисида марказ иш бошлай олмади. 2015 йил апрель ойида Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш ҳудудий бошқармаси мутахас-

сислари томонидан ўтказилган текширишда МЧЖ ижрочи директорини томонидан тузилиб, инжиниринг компаниясига тўлов учун тақдим этилган "Ф-3" ҳисоботларига сохта маълумотлар киритилгани, жами 74,1 миллион сўмлик аслида бажарилмаган қурилиш-таъмирлаш ишлари қўшиб ёзилгани, Б.Пақирдинов томонидан марказга 61,6 млн. сўмлик жиҳоз ва буюмлар кам етказиб берилгани аниқланди.

Ҳўжатларни сохталаштириб, жуда кўп миқдорда пул маблағларини ўзлаштириб талон-торож қилган МЧЖ ижрочи директорини ва сохта ҳисоб-фактураларни тасдиқлаб берган инжиниринг компанияси техник назоратчисига нисбатан қўзғатилган жиноят иши судда қўрилди. Иккаласи ҳам айбига тўлиқ иқдор бўлди. Шунингдек, уларнинг жиний қилмишлари ҳўжатлар билан тасдиқланди. Суд етказилган зарарнинг ўрни тўлиқ қопланганини эътиборга олиб, Б.Пақирдинов ва Х.Мусиновга ахлоқ тузатиш ишлари ҳамда жарима жазосини тайинлади.

Давоми.
Бошланиши 1-бетда/

Ўтган 2015 йилда вилоят прокуратураси органларига жисмоний ва юридик шахслардан келиб тушган мурожаатларнинг 12242 таси бевосита ҳал қилинган, 3040 таси қаноатлантирилган, 8762 тасига ҳуқуқий тушунтириш берилган, 440 таси эса қонун талабларига жавоб бермагани учун рад этилган. Хусусан, Э.Носиров Ўзбекистон туманида яшовчи С.Усмонов ва бошқаларнинг хатти-ҳаракатларидан норози бўлиб, шикоят қилган. Уни ўрганиш жараёнида аниқланишича, Чирчиқ шаҳрида яшовчи Д.Зупаров 2012 йили орасига тегишли пластик қарточкани Э.Носировга бериб, қарточкага 70 млн. 183 минг сўм пул тушишини ва заруратга қараб ишлатишни мумкинлигини айтган. Э.Носиров эса пуллари юклуб беришни сўраб, пластик қарточкани С.Усмоновга берган. Бу шахс эса бир гуруҳ шахслар

билан тил бириктириб, қарточкадаги пуллари шахсий манфаатлари йўлида ишлатиб юборган. Шу боис ушбу ҳолат юзасидан вилоят прокуратураси томонидан жиноят иши қўзғатилиб, суд ҳукми билан айбдорларга қонуний жазо тайинланди.

Президентимизнинг 2015 йил 15 майдаги "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чоратадбирлари тўғрисида"ги Фармони асосида Бош прокуратуранинг "Ишонч телефони" фаолияти янада кенгайтирилди ва 2015 йилнинг 1 июлидан мурожаатларни кеча-ю кундуз қабул қилувчи марказга айлантирилди. Шундан сўнг йил якунига қадар марказга келиб тушган мурожаатларнинг 1571 таси Фаргона вилоят прокуратураси органларига юборилган. Айни пайтгача уларнинг 1407 таси қўриб чиқилиб, ҳал этилган.

Бундан ташқари, вилоят прокуратурасида, туман ва шаҳар прокуратураларида ҳам худди шундай телефонлар ишлаб турибди. Ўтган йили улар орқали 473 марта мурожаат қилинган бўлиб, 249 таси қаноатлантирилди, 213 тасига ҳуқуқий тушунтириш берилди, 8 таси тегишлилиги бўйича бошқа идораларга юборилди. Масалан, риштонлик тадбиркор Х.Орипов ТИФ "Миллий банк"нинг туман филиалдан кредит ололмаётганидан норози бўлиб, вилоят прокуратурасининг "Ишонч телефони"га мурожаат қилган. Вилоят прокуратураси аралашуви билан унга 12 млн. сўм имтиёзли кредит ажратилди.

Ўтган йили вилоят прокуратурасида 410 киши вилоят прокурори ва унинг ўринбосарлари томонидан қабул қилинди. Қолаверса, "Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонуннинг 8-моддасига биноан вилоятимизнинг шаҳар ва туманларида 391 марта сайёр шахсий қабул ташкил этилди.

Тахлиллар шуни кўрсатмоқдаки, вилоят прокуратурасига асосан фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жами-

ят ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш масалалари бўйича мурожаат қилинапти. Шунинг учун ҳам жойларда ишбу йўналишдаги қонунлар ижроси юзасидан алоҳида назорат ўрнатилди. Қолаверса, мансабдор шахслар, фуқаролар онгига содир этилган ҳуқуқбузарлик, жиноят учун жазо муқаррарлиги тушунчасини синдириш бўйича ҳам кенг қўламли тарғибот ишлари олиб борилмоқда.

Шу ўринда "Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонуннинг баъзи жиҳатлари ҳақида тўхталиб ўтсак. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига мурожаат қилиш ҳам ушбу қонунда белгиланган тарзда тартибга солинади. Мазкур қонун маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги, фуқаролик процессуал, жиноят-ижроия, ҳўжалик процессуал қонун ҳужжатлари ва бошқа қонунлар билан белгиланган мурожаатларга, давлат органларининг, шунингдек, улар таркибий бўлинмаларининг ўзаро ёзишмаларига нисбатан табиқ этилмайди.

Дарвоқе, қонунда электрон мурожаат ҳақида ҳам норма

Баходир ПУЛТОВ,
Фаргона вилоят прокурори

белгиланган. Унга қўра электрон мурожаат электрон рақамли имзо билан тасдиқланган ва идентификация қилиш имконини берадиган бошқа реқвизитларга эга бўлган электрон ҳужжат шаклида ва қонунда белгиланган талабларга мувофиқ бўлиши кераклигини эслатиш ўринли.

Бир сўз билан айтганда, бу йўналишда амалга ошираётган ишларимиздан қўзланган мақсад битта, у ҳам бўлса қонун устуворлигини ва Конституцияда белгиланган "Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга қўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади. Демократик ҳуқуқ ва эркинликлар Конституция ва қонунлар билан ҳимоя қилинади" деган нормани амалда сўзсиз таъминлашдир. Зеро, қонун устуворлиги таъминланган, инсон омили олий қадрият саналган жамиятда тараққиёт ҳам бардавом бўлади.

Қишлоқ хўжалиги ислохотлари

Ўтган 2015 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифалари қаторида қишлоқ хўжалигида ҳам иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш, соҳанинг барча тармоқларини модернизация қилиш, ер-сув ресурсларидан самарали фойдаланиш, замонавий ресурслар, тежамкор агротехнологияларни жорий этиш, фермер хўжаликлари фаолиятини ривожлантириш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ва таннархини пасайтириш, меҳнат унумдорлигини оширишни рағбатлантириш ҳамда шартномавий-иқтисодий муносабатларни янада такомиллаштиришга қаратилган комплекс чора-тадбирлар амалга оширилди. Натижада 42 тран. 280,4 млрд. сўмлик ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқарилиб, 2014 йилга нисбатан қиёслама баҳоларда 106,8 фоиз ўсishга эришилди.

Статистик маълумотларга қўра, 2015 йилда 8 млн. 176,6 минг тонна дон ва дуқакли дон, 3 млн. 361,3 минг тонна пахта хомашёси, 10 млн. 128 минг тонна сабзавот, 1 млн. 853 минг тонна полиз, 2 млн. 696,7 минг тонна қарточка, 2 млн. 746 минг тонна мева ва 1 млн. 579 минг тонна узум етиштирилган.

Мамлакатимизда чорва моллари сонини кўпайтиришни рағбатлантириш, зооветеринария хизматлари кўрсатиш тармоқларини кенгайтиришга доир чора-тадбирлар дастурининг амалга оширилиши натижасида чорвачиликни ривожлантиришда ижобий силжишлар қайд этилмоқда. Жумладан, барча тоифадаги хўжаликларда йирик шохли қорамоллар бош сони 11 млн. 637,2 минг бошга (2014 йилга нисбатан 105,8 фоиз), ситирлар бош сони 4 млн. 173 минг бошга (102,2 фоиз), қўй ва эчкилар 19 млн. 96 минг бошга (103,5 фоиз) ҳамда паррандалар 61 млн. 70 минг бошга (108,7 фоиз) етган.

Гўшт ишлаб чиқариш 2 млн. 34 минг тоннани, сўт ишлаб чиқариш 9 млн. 28 минг тоннани, туҳум ишлаб чиқариш 5 млрд. 526 млн. донани ташкил этган ва 26,3 минг тонна пилла етиштирилган.

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш бўйича Республика комиссияси йиғилишининг баъни ижросини таъминлаш юзасидан 2015 йилда фермер хўжалиklarини юритиш учун берилган ер участкалари майдонларидан самарали фойдалани-

лиши, уларнинг молиявий-иқтисодий ҳолатининг барқарорлиги, контрактация шартномаларининг бажарилиши, қишлоқ жойлардаги аҳоли учун янги иш ўринлари яратилишида эришилган кўрсаткичларни чуқур таҳлил этган

Фермер хўжаликлари ер майдонларини мақбуллаштириш якунлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Фермер хўжалиklarини юритиш учун берилган ер участкалари майдонларини мақбуллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори қабул қилинди. Мақбуллаштириш натижаларига қўра, бугунги кунда республикаимизда 101 минг 70 та фермер хўжаликлари фаолият кўрсатаётир, уларга жами 5 млн. 959 минг гектар, шундан 3 млн. 648,6 минг гектар экин ер майдонлари ижарага берилган.

Республикаимиз ҳукумати томонидан фермерлик ҳаракатини жадал ривожлантириш борасида амалга оширилаётган улкан тадбирлар натижасида фермер хўжалиklarининг мамлакат аграр тармоғида тутган ўрни йилдан-йилга мустаҳкамланиб, етиштирилаётган

қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажмида уларнинг салмоғи ортиб бормоқда. Фермер хўжалиklarини келгусида барқарор ривожлантириш учун уларда асосий тармоқ билан бирга қўшимча тармоқларни кенг ривожлантириш орқали даромадларини ошириш имкониятларини қидириш муҳим вазифалардан ҳисобланади. Шу мақсадда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 22 октябрдаги "Ўзбекистонда фермерлик фаолиятини ташкил қилишни янада такомиллаштириш ва уни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонида белгилаб берилган вазифалардан келиб чиқиб, бугунги кунда фермер хўжалиklarининг моддий манфаатдорлигини таъминлаш ва рағбатлантириш ҳамда кўп тармоқли фермер хўжалиklarини ривожлантириш борасида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Республикада фаолият кўрсатаётган фермер хўжалиklarининг 36,2 фоизи қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш билан чекланиб қолмасдан, хизмат кўрсатиш, қайта ишлаш, касаначилик, тайёрлов, маҳсулотларни сақлаш, қadoқлаш ва унинг савдоси каби қўшимча фаолият турлари билан ҳам бевосита шугулланиб, ўз хўжалиklarининг иқтисодий самардорлигини ошириб бормоқда.

Қорақалпоғистон Республикаси Ва-

Уллубек АХУНОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи ўринбосари

зирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари ҳамда Ўзбекистон Фермерлари кенгашлари билан биргаликда кўп тармоқли фермер хўжалиklarини ташкил этиш бўйича қабул қилинган худудий Дастурларга асосан фақатгина ўтган 2015 йилда фермер хўжалигида қўшимча ишлаб чиқариш соҳаларини ташкил этишга қаратилган 21 минг 564 та лойиҳа амалга оширилди ва бунинг натижасида қишлоқ жойларда 96,2 минг та янги иш ўринлари яратилди. Ушбу лойиҳаларни амалга ошириш учун жами 926,8 миллиард сўм, шу жумладан, 292,9 миллиард сўм банк кредитлари ва фермер хўжалиklarининг 63,9 миллиард сўм маблағлари йўналтирилди. Жумладан, 860 та фермер хўжалигида 5282 гектар майдонда интенсиф боғлар, 586 та фермер хўжалигида 1924 гектар майдонда маҳаллий боғ, 1322 та фермер хўжалигида 5201 гектар майдонда тоқзор, 295 та фермер хўжалигида 180 гектар майдонда иссиқхона, 110 та фермер хўжалигида 180 гектар майдонда кўчат етиштириш ва 9111 та фермер хўжалигида 28011 гектар майдонда сабзавотчилик ташкил этилди. Шунингдек, фермер хўжалиklarиди қорамолчилик, паррандачилик, балиқчилик, асаларичилик, гўшт, сўт, мева-сабзавот, ун ва ун маҳсулотларини қайта ишлаш, қандолатчилик, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, музлатгичли омбороналар, хизмат кўрсатишни ташкил этиш йўналишидаги лойиҳалар амалга оширилди.

Жорий йилда ҳам фермер хўжалиklари фаолиятини ривожлантириш ҳамда шартномавий мажбуриятларини бажаришда уларнинг масъулияти ва жавобгарлигини ошириш, молиявий-иқтисодий жиҳатдан барқарор фаолият юритишни таъминлаш, қўшимча тармоқларини ташкил этиш билан боғлиқ тадбирлар изчил давом эттирилмоқда.

Маълумки, Вазирлар Маъҳамасининг 2015 йил 24 декабрдаги 370-сонли Қарори қабул қилиниши билан янги таҳрирдаги "Йўл ҳаракати қоидалари" тасдиқланиб, жорий йилнинг 1 мартидан амал қила бошлади.

Инсон ҳаёти азият

Файрат ЭРГАШЕВ,

СВОЖЖДЛҚК департаментининг Наманган вилоят бошқармаси катта инспектори

Шуни қайд этиш жоизки, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш самарадорлигини оширишда йўл ҳаракати қоидалари (ИХҚ)нинг ўрни беқиёс. Шу боис қоидалар доимий ва узлуксиз, маҳаллий шарт-шароит, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасида ортирилган тажрибалар асосида такомиллаштириб борилмоқда. Сўнгги йилларда амалда бўлган йўл ҳаракати қоидаларига бир неча бор ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Янги қабул қилинган ИХҚ ҳам худди шу мақсадларни кўзда тутиб тайёрланган.

Вазирлар Маъҳамасининг юқорида қайд этилган қарори билан янги таҳрирдаги "Йўл ҳаракати қоидалари"га 15 та қўшимча киритилди. Бундан ташқари, бир қанча ўзгаришлар амалга оширилди. Айрим атамалар ҳамда тушунчаларга аниқлик киритилди.

Маълумки, амалдаги ИХҚда "автопоезд" деган сўз учрайди. Унинг таниқли белгиси ҳам бор. Шу сабабли ИХҚнинг умумий қисмига "автопоезд" атамаси киритилиб, унинг тушуначаси ёритиб берилди. Унга тортувчи автомобиль ва ярим тиркама ёки автомобиль прицепа(лар)нинг қўшилган таркиби кириши белгилаб қўйилди.

Аввалги ИХҚда "мотоцикл" атамасига "кажавали ёки кажавасиз икки гилдиракли механик транспорт воситаси қиради. Юкланадиган ҳолатдаги вази 400 килограммдан ошмайдиган уч гилдиракли механик транспорт воситалари ҳам мотоциклларга тенглаштирилади", деб изоҳ берилган. Бу изоҳ бугунги кун талабига тўлиқ жавоб бера олмай қолди. Чунки техника тараққийоти натижасида автомобиль йўлларида "мотоцикл" атамаси билан аталмайдиган, аммо айнан шу туркумга мансуб бўлган икки, уч ва тўрт гилдиракли механик воситалар, яъни замонавий квадроцикллар, скутер ва электроскутерлар кўпайиб бормоқда. Ана шу транспорт воситалари томонидан ҳам ИХҚнинг бузилиши ҳолатлари учраб турибди.

Шуларни ҳисобга олиб, янги таҳрирдаги ИХҚда "мотоцикл" тушунчаси кенгайтирилди. Двигатель иш ҳажми 50 см²дан юқори, тезлиги соатига 50 км.дан ортқ скутер, электроскутер ва квадроцикллар ҳам шу атамга киритилди. Эндиликда мазкур транспорт воситалари ҳам мотоцикл сифатида рўйхатга олинади ва уларга давлат рақами белгилари берилади. Шунингдек, бу турдаги транспорт воситасини бошқарадиган ҳайдовчилар "А" тоифадаги транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқини берувчи ҳайдовчилик гувоҳномасига эга бўлишлари шартлиги белгилаб қўйилди.

Бундай транспорт воситаларини эндиликда фақат давлат рақами белгиси остида ва ҳайдовчилик гувоҳномаси билангина бошқаришга рухсат этилади. Агар қоидабузарлик содир этилса, ҳайдовчиларга нисбатан МЖТКнинг тегишли моддаларига асосан жазо қўйилади. Яъни фойдаланиш белгиланган тартибда ман этилган транспорт воситалари бошқарилса, кодекснинг 125-моддаси 5-қисмига асосан энг кам ойлик иш ҳақининг беш баравари миқдорига жарима солинади. Агар ҳайдовчилик гувоҳномасиз транспорт воситаси бошқарилса, кодекснинг 135-моддаси 2-қисмига асосан энг кам ойлик иш ҳақининг уч баравари миқдорига жарима жазоси қўлланилади.

Аввалги ИХҚда юқорида айтиб ўтилганидек, баъзи иборалар ўзининг тўлиқ ифодасини топмаган эди. Янги ИХҚда бу камчилик бартараф этилди. "Йўл марзаси — ҳаракатланиш бўлаги билан бир сатҳда жойлашган бўлиб, ундан 1.1 чизиги билан ажратилган ёки бошқа қоплама ётқизилган, транспорт ҳаракати, тўхташи, тўхтаб туриши учун мўлжалланган йўл элементи", деб белгилаб қўйилди.

Транспорт воситаларида ташилаётган йўловчилар, айниқса, болалар хавфсизлигини таъминлаш ишларини такомиллаштириш мақсадида янги ИХҚга "Болалар гуруҳини ташкилий ташиш" атамаси киритилди. Унга кўра, саккиз нафар ва ундан ортқ болани автобусда ташиш (йўналишли транспорт воситалари бундан мустасно) болаларни ташкилий ташиш эканлиги белгилаб қўйилди.

ИХҚда "ҳақиқий вази" ибораси кўп учради. Бу асосан транспортга оид меъёрлар ва давлат стандартларида қўлланилади. Лекин унга тўлиқ тушунча берилмаган эди. Шу боис, қоидаларга транспорт воситасининг ҳақиқий вазини (факт бўйича) белгилаш учун "ҳақиқий вази" атамаси киритилди. Демак, "ҳақиқий вази" деганда транспорт воситасининг юки, ҳайдовчиси ва йўловчиси билан биргаликдаги вазини тушунамиз. Бу йўлларнинг оғирлик кўтариш имкониятига қараб транспорт воситаларининг йўналишларини белгилашда муҳимдир.

Замон талабларига мос равишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш соҳасида ҳам ахборот-коммуникация технологиялари кенг жорий этилмоқда. Айниқса, кейинги беш йилликда ДИХХ йўл-патруль хизмати фаолиятида йўл ҳаракати доирасидаги ҳуқуқбузарликларни автоматик тарзда аниқлаш амалиёти кенг қўлланилмоқда. Шу сабабли "фото ва видеофиксация" ибораси йўл ҳаракати қоидаида ўз аксини топиб, маъмурий ҳужжатларда ҳам қайд этилмоқда. Шунинг учун ҳайдовчиларни оғохлантириш мақсадида "Фото ва видеофиксация" ахборот-ишора белгиси ҳам йўлга қўйилди.

Янги таҳрирдаги ИХҚда ҳайдовчиларга ҳам бир қатор муҳим мажбуриятлар юклатилган. Эндиликда ҳайдовчи ҳаракатни бошладдан олдин йўловчиларни ҳаракат вақтида танани (кўлни) чиқариш бунга кирмайди) автомобиль салонидан ташқарига чиқариш мумкин эмаслиги ҳақида оғохлантириши шарт. Худди шу талаб қонданинг йўловчиларга тегишли 24-бандига ҳам қўшимча қилинди.

Йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, хавфсизлигини таъминлаш мақсадида яна бир янгилик жорий этилди. Маълумки, куннинг қоронги вақтларида, айниқса, ёритилмаган жойларда транспорт воситаси бирон-бир сабаб билан, масалан, носозлик туфайли тўхтаб қолиши мумкин. Шундай вақтда ҳайдовчи машинасини таъмирлаш учун ташқарига чиқади. Натижада хавфли ҳолат юзага келади. Утаётган транспорт воситалари ҳайдовчилари таъмирлаш билан банд ҳайдовчини кўрмай қолиши мумкин. Шуларни эътиборга олган ҳолда янги ИХҚда тунги вақтларда ҳайдовчиларга нур қайтарувчи махсус ним-

чалар кийиб олиш мажбурияти юклатилди. Эндиликда ҳар бир транспорт воситасида тиббиёт кўтичаси, ёнғин учирғич, мажбурий тўхтаганини билдирувчи белги билан биргаликда нур қайтарувчи махсус нимчалар ҳам бўлиши шарт.

Янги ИХҚнинг 19-бандида пиёдаларга йўлда юрганда, пиёдалар учун ажратилган жойлардан ўтаётганда ҳаёлни чалгитувчи нарсалардан, жумладан, телефон, планшетлардан фойдаланиш, видео кўриш, газета, журнал ва китоб ўқиш ман этилди.

Янги таҳрирдаги ИХҚда тегишли мутахассисларнинг мулоҳазаларини инобатга олган ҳолда, турар жой даҳаларида транспорт ҳаракатини тартибга солиб, кўп қаватли уйлар орасида аҳоли хавфсизлигини таъминлаш учун юқори тезлик соатига 30 километр қилиб белгилаб қўйилди. Худди шу банд билан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Тошкент шаҳар ва вилоятлар ҳокимлиқларига ДИХХ билан келишган ҳолда, агар йўлнинг ҳолати тезликни ошириш имкониятини берса, айрим жойларда ёки айрим йўл бўлақларида баъзи транспорт воситаларига белгиланган тезликни ошириш учун рухсат этиш воқолати берилди.

Шунингдек, ташкилий равишда одам олиб кетаётган, йўловчиларни ташиётган автобуслар, микроавтобуслар, мотоцикл ва мопедлар хавфсизлигини таъминлаш чораларини кучайтириши учун куннинг ёруғ пайтида ҳаракатланаётганда ҳам яқини ёритувчи чироқларини ёкиб юришлари шарт, деб белгирилди. Ушбу тартиб қоидаларининг 138-бандига қўшимча қилиб киритилди.

Булардан ташқари, транспорт воситалари бошқарувчиларининг ёшини белгиловчи 149-банд ҳайдовчиларни тайёрлаш тўғрисидаги Низом талабларига мос равишда янги таҳрирда берилди. Унга асосан "А" тоифадаги транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқини берувчи ҳайдовчилик гувоҳномасини олишга ўқиётганлар ўқишни битириш вақтида камида 16 ёшда, "В" ва "С" тоифадаги ҳайдовчилик гувоҳномасини олишга ўқиётганлар ўқишни битириш вақтида камида 18 ёшда, "Д" ва трамвай, троллейбусни бошқариш ҳуқуқини берувчи ҳайдовчилик гувоҳномасини олишга ўқиётганлар ўқишни битириш вақтида камида 21 ёшда бўлишлари керак.

Юқорида ҳам айтиб ўтилганидек, ИХҚнинг 1-иловасидаги ахборот-ишора белгилар банди "Фото ва видеофиксация" йўл белгиси билан тўлдирилди. Унинг 7.19-бандида ушбу белги ҳаракат иштирокчиларининг ҳолати техник воситалар орқали видео-фото тасвирга туширилиб қайд этилаётганлигини билдириши, бу белги оғохлантирувчи, имтиёз, таққиловчи, буюрувчи ва ахборот-ишора белгилари билан бирга қўлланиши кўрсатиб ўтилди.

Тингловчилар учун давра суҳбати

Адхам ОДИНАЕВ,

Бош прокуратуранинг ОУК кафедра бошлиғи вазифасини бажарувчи

Мамлакатимизда кенг қўламли ислохотларни изчил давом эттириш, иқтисодийтаъминоти барқарор суръатлар билан ривожлантириш, юртимиз, Ватанимизни янада обод ва фаровон этишдек аниқ ва эзгу мақсадларга эришиш йўлида оғишмай меҳнат қилиш, хусусан, тadbirkorлик субъектларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларининг ҳимоясини самарали таъминлаш прокуратура органлари назорат фаолиятининг муҳим вазифаларидан биридир.

Бу борада юртимизда олиб борилаётган ислохотлар ва қонунчиликдаги янгиликлар билан яқиндан танишиш алоҳида аҳамиятга эга. Шу боис, Бош прокуратуранинг Олий ўқув курслари томонидан малака ошириш курси тингловчилари иштирокида мунтазам равишда семинар ва давра суҳбатлари ўтказиб келинмоқда. Хусусан, Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚК департаментининг туман (шаҳар) бўлиmlари бошлиқлари иштирокида "Молия-иқтисодий ва солиқ соҳасидаги инновацияларга қарши курашиш фаолиятини такомиллаштириш масалалари" мавзусида ўтказилаётган малака ошириш машғулотлари доирасида "Молия-иқтисодий ва солиқ қонунчилигидаги ислохотлар ва уларни амалга оширишнинг долзарб масалалари" мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Солиқ академиясида ўтказилган тадбирда Давлат солиқ қўмитасининг малакали мутахассислари, академиянинг профессор-ўқитувчилари маърузалари билан иштирок этишди.

Давра суҳбатида Ўзбекистон Республикасининг 2015 йил 29 декабрдаги "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги ва 2015 йил 31 декабрдаги "Солиқ ва бюджет сибасининг 2016 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 22 декабрдаги "Ўзбекистон Республикасининг 2016 йилги асосий макрорқиқсий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджетни параметрлари тўғрисида"ги Қарори билан солиқ қонунчилиги ва 2016 йил солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар ставкаларидаги асосий ўзгаришларни амалиётга кенг жорий этиш юзасидан соҳа вакиллари томонидан амалга оширилиши зарур бўлган масалалар муҳокама қилинди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг 2016 йил 6 январдаги "2016 йилда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ставкаларидаги ўзгаришлар, шунингдек, солиқ солишининг айрим масалалари тўғрисида"ги ахборотининг мазмуни бўйича ҳам батафсил маълумот берилди.

Давра суҳбатида мутахассислар томонидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ставкаларидаги ўзгаришлар ҳамда солиқ солишининг айрим масалалари юзасидан киритилган қўшимчалар батафсил ёритилиб давра суҳбати қатнашчиларининг барча саволларига тўлақонли жавоблар қайтарилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов раҳбарлигида мамлакатимиз суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотлар самараси ўлароқ, ҳадимизга хос бағрикенглик ва кеҳиримлик тамойиллари қонунари-мизда ва амалда ўзининг аниқ ифодасини топмоқда. Зеро, ҳаётда билиб-билмай хато қилган ёки жиноятга қўл урган кишини кеҳириб, унинг тўғри йўлга тушиб кетиши учун имкон бериш ҳалқимизга хос эзгу амаллардан саналади.

Бағрикенглик ифодаси

Мамлакатимизда бугунги кунда жиноят қўчасига кириб қолганларни қайта тарбиялаш, соғлом ҳаётга қайтариш масаласига жиддий эътибор қаратилмоқда. Бунда амнистия муҳим ўрин тутди. Айниқса, жиноят процессида амнистия актини қўллаш борасида қонунчиликка киритилган ўзгаришлар, чунончи, жиноят иши қўзғатмасдан амнистия актининг қўлланилиши ғоятда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Зероки, Юртбошимиз таъкидлаб ўтганларидек, "Миллий аъёнларимиз руҳида тарбияланган кўпгина фуқароларимизга содир этган жинояти учун сўроқ ёки тергов ишлари бошланишининг ўзидек тегишли хулоса чиқариб олиш ва қонунни бошқа бузмаслик учун кўп ҳолларда кифоя бўлади".

Ўтган йилларда Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги эълон қилиниши, Конституциямиз қабул қилиниши ва бошқа тантанали саналар муносабати билан эълон қилинган амнистия актлари бағрикенгликнинг чинакам ифодаси бўлди.

Хоразм вилоят прокуратураси органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2015 йил 3 декабрдаги "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма уч йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарори ижросини таъминлаш юзасидан муайян ишлар амалга оширилди.

Мазкур қарор ва уни қўллаш тартиби ҳақидаги Низомнинг аниқ ва бир хилда ижро этилишини таъминлаш мақсадида вилоят прокурорининг ўринбосари раҳбарлигида тегишли бўлиб ва тарихий тармоқ раҳбарларидан иборат тезкор гуруҳ тўзилди. Унинг зиммасига амнистия тўғрисидаги қарорнинг ҳар бир маҳкумга нисбатан алоҳида, оғишмад ва ҳолисона қўлланилиши устидан назоратни амалга ошириш ҳамда қонун бузилишларининг олдини олиш вазифаси юклатилган.

Амнистия тўғрисидаги қарорнинг мазмун ва моҳияти, унинг ижроси юзасидан амалга оширилаётган ишларни оммавий ахборот воситалари орқали

Садриддин ТУРДИЕВ,
Хоразм вилоят прокурорининг ўринбосари

жамоатчиликка етказиш чоралари қўрилди ва ушбу мавзуда аҳоли ўртасида, меҳнат жамоалари ва маҳаллаларда учрашувлар ўтказилди. Шунингдек, мазкур қарорга асосан жазони ижро этиш муассасаларидан озод бўлиб келган жами 108 нафар шахс ички ишлар органларида профилактик ҳисобга қўйилиб, 74 нафарига биометрик паспортлар берилди, қолган 34 нафарига эса биометрик паспорт олиш учун тегишли ҳужжатлари расмийлаштирилиб, ўрнатилган тартибда паспорт базасига киритилди.

Жазодан озод бўлиб келган 108 нафар шахс тўлиқ тиббий кўриқдан ўтказилиб, барчаси ишга жойлаштирилди ва уларга ижтимоий кўникма марказлари томонидан жами 83,3 млн. сўм миқдорда моддий ёрдам пуллари берилиши таъминланди.

Жойларда ўтказилаётган текширишлар айрим мансабдор шахслар томонидан амнистия актини қўллашга доир қонунчилик талаблари тўлиқ бажарилмаётганлигини кўрсатди. Хусусан, Гурлан тумани тиббиёт бирлашмаси мансабдор шахслари малакали тиббий хизмат кўрсатиш борасидаги вазифаларини лозим даражада бажармаган, яъни улар жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилиниб, қайтиб келган 10 нафар шахсони тўлиқ текширувдан ўтказмаган. Прокуратура органларининг аралашуви билан жазодан озод қилиниб қайтиб келган фуқароларнинг тўлиқ тиббий кўриқдан ўтказилиши ва ўз хизмат вазифаларини лозим даражада бажармаган мансабдор шахсларнинг интизомий жавобгарлик масаласи ҳал қилиниши таъминланди.

Амнистия тўғрисидаги қарорнинг қабул қилиниши ва ҳаётга татбиқ этилиши давлатимизда инсон ҳуқуқ ва манфаатлари олий қадрият саналишини, юртимизда олиб борилаётган ислохотларнинг мазмун-моҳиятида инсонпарварлик тамойили устувор эканлигини яна бир бор намоён этмоқда.

Амнистия — эзгулик намунаси

Юртимизда ҳар йили амнистия ҳақида қарор қабул қилиниб келинмоқдаки, бу ҳалқимизга хос азалий қадриятлар — бағрикенглик ва кеҳиримликнинг ёрқин ифодасидир. Билиб-билмай жиноят содир этиб, жазага тортилган, лекин кейинчалик хатосини тушуниб, қилган ишдан афсусланган бир гуруҳ шахслар амнистия акти қўлланилиши натижасида оилалари бағрига қайтмоқда. Энди уларга ҳаётда ўз ўринларини топишларида, албатта, кенг жамоатчиликнинг ёрдами зарур бўлади.

Умид САЙФИЕВ,
Муборак туман прокурорининг ёрдамчиси

Қарор талабларидан келиб чиққан ҳолда тегишли идора мугасаддиларига ёзма кўрсатмалар берилиб, амнистия актига кўра жазодан озод этилган шахсларни иш билан таъминлаш, паспортларини рўйхатга қўйиш, шунингдек, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Амнистия ҳақидаги қарорга асосан жазони ижро этиш муассасаларидан озод бўлиб келган шахслар билан туман ҳокимлиги ҳузуридаги муқаддам судланганларни ижтимоий ҳимоялаш кўникма маркази томонидан суҳбатлар уюштирилди. Мазкур фуқаролар тиббий кўриқдан ўтказилиб, икки нафарининг стационар шароитда даво-ланиши таъминланди. Уларга кўникма маркази томонидан бир марталиқ ижтимоий ёрдам пуллари ҳам берилди.

Шунингдек, амнистия актининг мазмун-моҳиятини жамоатчиликка етказиш юзасидан ҳам жойларда тарғибот тадбирлари ўтказилди.

Бугунги кунда туман ҳокимлиги ҳузуридаги муқаддам судланганларни ижтимоий ҳимоялаш кўникма маркази ҳамда туман прокуратураси ҳамкорлигида ишлаб чиқилган тадбирлар режасига кўра, амнистия актига асосан жазодан озод этилганларга қонунда белгиланган тартибда ёрдам кўрсатилмоқда.

Амнистия ҳақидаги қарор ижроси юзасидан ўтказилган мониторинг-жазодан озод этилганлардан Жамшид Элимирзаев "Қашқадарёнефтегаз-қурилишвинвест" унитар корхонасига ишга қабул қилинганлигини, ҳозирда ҳаётда ўз ўрнини топанлигини айтиб, давлатимизга, Президентимизга ўз миннатдорчилигини билдирди.

Амнистия тўғрисидаги қарор жазодан озод этилган фуқароларнинг соғлом ҳаётга қайтишига, йўл қўйган халотларидан тўғри хулоса чиқаришлари-га туртки бўлаётганлиги қувонarliдир. Айтиш мумкинки, эндиликда улар Конституция ва қонунари-мизда кўзда тутилган ҳуқуқларидан тўла фойдаланиб, ўз ҳаётларини мазмунан қайта қуришлари, ибратли ҳаёт кеҳиришлари учун барча имкониятларга эгадирлар.

Қарс икки қўлдан чиқади

Жамияттаги ижтимоий муносабатлар қонунари билан тартибга солинар экан, уларнинг ижросини назорат қилиб боришга ҳам эҳтиёж туғилади. 2016 йилнинг 1 январь ҳолатига республика бўйича жами коммунал тўловлардан қарздорлик 2015 йил бошига нисбатан камайишига эришилган бўлса-да, Нукус шаҳри, Хўжайли, Қўнғирот, Тўртқўл, Бегуний, Эликқалъа, Амуларё ва Чимбой туманларида қарздорлик кўрсаткичи юқориликча қолмоқда. Мазкур қарздорликнинг асосий қисми аҳоли ҳисобига тўғри келаяпти.

Прокуратура органлари билан коммунал хизмат кўрсатиш корхоналари ҳамкорликда олиб борган назорат тадбирлари давомида истеъмолчилар томонидан тармоққа ўзбошимчилик билан уланиш, ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичлари ва уланиш схемаларини ўзгартириш, мумкин бўлмаган қурилмаларни тармоққа улаш каби нохуш ҳолатлар содир этилаётганлиги маълум бўлди. Хусусан, қайд этилган даврда 2300 та ана шундай қоидабузарлик ҳолати тегишли тартибда расмийлаштири-

либ, етказилган 2 млрд. сўмдан ортиқ зарарларнинг ундирилиши таъминланган.

Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари томонидан соҳада олиб борилган назорат тадбирлари натижасида аниқланган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш юзасидан 100 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилиб, 500 нафардан ортиқ масъул ва мансабдор шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилган. 70 нафарга яқин шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланган. Қўпол қонун бузилиши ҳолат-

лари юзасидан жиноят ишлари қўзғатилиб, айбдор шахсларнинг жавобгарликка тортилиши таъминланган.

Бугунги кунда табиий газ билан таъминланган аҳолининг барчаси, улгуржи истеъмолчиларнинг 55 фоизи, электр энергияси билан таъминланган аҳолининг 28 фо-

изи эски намунадаги механик ҳисоблагичлардан фойдаланиб келмоқда. Шундай экан, агар ахборот технологиялари асрида яшаётганимизни инобатга олиб, истеъмолчилар томонидан замонавий электрон ҳисоблагичлар ўрнатилса, ҳам улар ҳуқуқларининг ҳимоя қилинишига,

Азамат ИШОНКУЛОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси
прокуратураси бўлим
прокурори

ҳам коммунал хизмат кўрсатиш корхоналари билан истеъмолчилар ўртасидаги ҳисоб-китобнинг изга тушишига эришиш таъминланар эди.

Республикада коммунал хизматлар кўрсатиш, хусусан, электр энергияси ва табиий газ таъминотида муаммолар мавжудлигини тан олиш лозим. Бунда давлат корхоналарининг ҳам, кўрсатилган хизматлар ҳаққини ўз вақтида тўламаётган истеъмолчиларнинг ҳам ўзига яраша айби бор. Албатта, Демак, ҳар икки тараф ҳам қонуний иш юрти-ти лозим. Бу сабабларнинг бири бартараф этилиб, иккинчиси мавжудликча қола-верса, муаммога ечим топи-майди. Ахир, "қарс икки қўлдан чиқади", деб бежиз айтилмаган-ку!

Ёшлар тарбияси — келажак пойдевори

Бугунги кунда мамлакатимизда ёш авлодни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб вояга етказиш давлат сиёсатининг устувор вазифаларидан ҳисобланади. Шунингдек, уларнинг биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари учун етарли шарт-шароитлар яратилиб, барча имкониятлар ишга солинмоқда. Юртимизнинг турли ҳудудларида қад ростилаган замонавий ўқув даргоҳлари-ю спорт-соғломлаштириш иншоотлари фикримизнинг аққол далилидир.

Шавкат РАХИМОВ,
Бош прокуратура бошқарма катта прокурори

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, эзгу ниятлар билан бошланган ислохотлар замирида баркамол авлод орзуси мужассамдир. Юртобимиз эртиқлоннинг илк кунлариданоқ инсон ва унинг манфаатлари ҳамма нарсадан устун эканлигини таъкидлаб, аҳоли соғлигини мустаҳкамлаш, айниқса, она ва бола саломатлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратган эди. Шу маънода мустақил юртимизнинг биринчи ордени "Соғлом авлод учун" деб аталиши ҳам бежиз эмас. 1994 йил 2 май куни Президентимиз ушбу ордени топириш маросимида "Соғлом авлодни тарбиялаш — буюк давлат пойдеворини, фаровон ҳаёт асосини қуриш деганидир", дея оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, ёш авлодни маънавий ва жисмоний тарбиялашнинг асосий йўналишини белгилаб берганди. Шунингдек, мантқан бир-бирига ҳамоҳанг бўлган "Оила йили", "Соғлом авлод йили", "Она ва бола йили", "Ёшлар йили", "Баркамол авлод йили", "Соғлом бола йили", қолаверса, жорий — "Соғлом она ва бола йили" да ҳам шундай хайрли ишлар давом эттирилмоқда.

Шу ўринда яна бир жиҳат ҳам борки, буни асло ёдимиздан чиқармаслигимиз лозим. Бу келажак авлод пойдеворининг оиладан бошланишидир. Оила эса нафақат маънавий қўрғони, балки тарбия маскани ҳам бўлиб, айнан шу масканда Ватанинг келажаги — эртанги кунимиз эгалари камол топади. Андиқроқ айтадиган бўлсак, инсон шахсини шакллантириш оиладан бошланади.

Шундай экан, ёшларимизни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш учун биринчи галда маънавият қўрғони бўлган оилани мустаҳкамлаш, шунингдек, бола тарбиясига эътиборни қулайтириш зарур. Зеро, одоли, билимдон, соғлом, меҳрибон ҳамда меҳнатсевар фарзанд ҳам ота-онанинг, ҳам жамият ва халқнинг бойлиги ҳисобланади. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, "Ҳар қайси миллатнинг ўзига хос маънавиятини шакллантириш ва юксалтиришда, ҳеч шубҳасиз, оиланинг ўрни ва таъсири беқиёсдир. Чунки инсоннинг энг соф ва покиза туйғулари, илк ҳаётий тушунча ва тасаввурлари биринчи галда оила бағрида шаклланади.

Бу ёруғ дунёда ҳаёт бор экан, оила бор. Оила бор экан, фарзанд деб аталмиш бебаҳо неъмат бор. Фарзанд бор экан, одамзод ҳаммиса эзгу орзу ва интилишлар билан яшайди".

2016 йил 9 февраль кунини Ўзбекистон Республикаси Президенти қарори билан "Соғлом она ва бола йили" Давлат дастури тасдиқланди. Оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, хотин-қизлар манфаатларини таъминлаш, кучли, барқарор ва фаровон давлат негизи сифатида оила институтини мустаҳкамлашга йўналтирилган қонунчилик ва меъёрий-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш Давлат дастурида белгиланган муҳим йўналишлардан биридир.

Халқимизда "Бола азиз — одоби ундан азиз" деган ибора бор. Дарҳақи-

қат, болагидан яхши тарбия олган фарзанд катта бўлганда албатта хурмат-эътиборга эришади. Бундайлар болагиданоқ ота-онасига меҳрибон бўлиб, хурматини жойига қўяди. Уларнинг ҳар бир сўзига итоат қилади, катталарнинг гапига, насихатларига қулоқ тутади ва амал қилади.

Ақсинча бўлса-чи?! Бундай фарзандлар дилдор, дангаса, тайёрга айёр бўлишади. Ота-онасига азоб бериш билан бирга, уларга лаянат эшиттиради. Айнан шундайлар кўпинча жиноят йўлига кириб кетади. Бундай кимсалар ақсарият ҳолларда одоб-ахлоқ қоидаларига етарли эътибор қаратилмаслиги натижасида меҳр-оқибат кўтарилган оилаларда вояга етадилар. Иш жойининг тайини йўқ ота кунда-кунора ичиб келиб, тўполон қилаверса, унинг бир гапига она ўнтани қайтариб жавоб берса, уйда жанжал бошланса, бола қаёққа қочади? "Қуш уясиде қўрғанини қилади" деганларидек, у секин-аста отасидан ичишни, сўкинишни, онасидан эса бетга чопарлик билан, катталарнинг хурматини ўрнига қўймаслиқни ўрганади.

Бундан ташқари, оила бошлиги ҳисобланмиш айрим оталар уйга нисбатан кўпроқ вақтларини нафақат ишда, балки улфатлар билан ўтириш ёки чойхона, гап-гаштакларга сарфлайдилар. Баъзилар уйга келганда фарзандлари ухлаб қолган ҳам бўла-

ди. Айримлар эса фарзандларининг мактабда олган баҳолариغا қизиқиш у ёқда турсин, уларнинг қизиқишлари ҳақида суҳбатлашишга, кимлар билан дўстлашганини билишга ўн дақиқа ҳам вақт тополмайди. Ваҳоланки, кўпгина болалар уйда кўрмаган меҳрни кўчадан қидиради. Бундай пайтда у қандай муҳитга тушиб қолади, кимлар билан дўстлашади, буни энди унинг омадига боғлиқ.

Шу билан бирга, фарзанднинг ким бўлиб вояга етишишида онанинг роли ҳақида унутмаслигимиз лозим. Маълум бўлишича, ирсият фанида онадаги нафақат ички хасталиклар, балки руҳий, маънавий жиҳатлар ҳам болада тақдорлигини ибобланган экан. Бундан кўриниб турибдики, онанинг гўзал хулқи ҳамда феъл-атвори фарзандларида ҳам намоён бўларкан. Шундай экан, ота-она фарзандга молу дунёни эмас, қиройли хулқ билан, ҳавас қиларлик даражадаги одоб-ахлоқни мерос қилиб қолдириш ҳақида бош қотириши, бунинг учун эса биринчи галда ўзи шундай хислатлар эгаси бўлиши шарт эмасми?!

Хулоса ўрнида Абдулла Авлонийнинг қуйидаги сўзларини келтириб ўтишни лозим топдик: "Болагинг саломатлиги ва саодати учун яхши тарбия қилмак — танини пок тутмак, ёш вақтидан масланини тўзатмак, яхши хулқларни ўргатмак, ёмон хулқлардан сақлаб ўсдурмакдир. Тарбия қилувчилар табиб кабидурки, табиб хастанинг баданидаги касалига даво қилгани каби тарбияни боланинг вужудидидаги жаҳл маразига "яхши хулқ" деган даवони ичидан, "поклик" деган давонини устидан бериб, катта қилмак лозимдур... Ҳуқомолардан бири: "Ҳар бир миллатнинг саодати, давлатларнинг тинч ва роҳати ёшларнинг яхши тарбиясига боғлиқдур", — демиш..."

Қонун коррупцияга йўл бермайди

Давлатимиз ўзи танлаган тараққиёт йўлидан дадил одимляпти. Миллий манфаатларимизни инobatта олган ҳолда олиб борилаётган илчил таъки сийёсат давлатимизнинг жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилишини, халқаро майдонда обрў-эътиборининг ортиб боришини таъминляпти.

Шу билан бирга, нафақат республикамиз, балки ер юзидеги барча мамлакатлар тараққиётига салбий таъсир этаётган, ҳаммани бирдек таъшишга солаётган муаммолар мавжудки, улардан бири коррупциядир. Коррупция лотинча сўз бўлиб, "порага сотилиш, айниш" деган маъноларни англатади. Яъни коррупция — сийёсат ва давлат бошқаруви соҳасидеги ижтимоий хавфли ҳодиса, давлат функцияларини бажариш ваколатига эга бўлган ёки уларга тенглаштирилган шахсларнинг ноқонуний тарзда моддий ва бошқа бойликлар, имтиёзларни олишда ўз мақоми ва билан боғлиқ имкониятлардан фойдаланиши, шунингдек, бу бойлик ва имтиёзларни жисмоний ёки юридик шахслар қонунга хилоф равишда эгаллашига имкон беришидир. Коррупция ва порахўрлик давлатни ичидан емириши жаҳондаги баъзи давлатлар таърибасидан яхши маълум.

Ҳисоб-китобларга кўра, айни дамда дунёда кўпбал жиноятларга сабаб бўлаётган нафс балоси, яъни коррупция ва порахўрлик натижасида йилга бир триллион доллардан ортиқ маблағ ўзлаштирилар

екан. Бу зарар ҳисобланганда, ўзга мулк, пулни ўзлаштириш ва бунга тегишли бошқа жинойий ҳаракатлар инobatта олинмагани коррупция муаммолари билан шуғулланувчи "Transparency International" ташкилотининг маълумотлариде таъкидланган. Шу боис коррупция ва порахўрликни ҳеч иккиланмай "тараққиёт кушандаси" деб аташ мумкин. Хатто Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (БМТ) ҳам бу иллатлардан бири сифатида эътироф этиб, уларга қарши курашиш масалаларига жиддий эътибор қаратиб келмоқда. Хусусан, БМТнинг 2003 йил 31 октябрда қабул қилинган Коррупцияга қарши конвенцияси халқаро ҳуқуқий ҳужжат бўлиб, унинг лойиҳаси икки йил давомида 130 дан ортиқ давлат иштирокиде муҳокама этилган эди. Унда коррупцияга қарши халқаро ва миллий кураш амалиётини йўлга қўйиш ҳамда уларни амалга ошириш механизмлари белгилаб берилган. Ўзбекистон ушбу конвенцияга 2008 йил 7 июлда қўшилган.

Президентимиз Ислам Каримов "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва

тараққиёт кафолатлари" асариде коррупция ва порахўрлик ҳақида тўхталиб, шундай деган эди: "...жиноятчилик ва коррупциянинг авж олиши давлатнинг конституциявий асосларини емиради, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари жиддий тарзда бузилишига олиб келади. "Қонунлар ва фармонларни қабул қилишдан мақсад уларни четлаб ўтишдир" деган мутлақо ярамас қоида жамиятнинг энг оддий ҳуқуқий тартибот ва жамоат тартибини сақлаб туриш қобилиятидан маҳрум бўлишига олиб боради". Ушбу фикрлардан кўриниб турибдики, ҳар қандай ҳолатда ҳам коррупциядан бевоесита жамият азият чекади.

Шунинг учун ҳам Ўзбекистонда маъзур иллатнинг сабабларини аниқлаш ва бартараф этиш борасида кенг қамровли ишлар амалга ошириляпти, ушбу тоифадаги жиноятчиларга нисбатан қатъий чоралар қўрилмоқда. Давлат хизматчилари ва мансабдор шахсларнинг коррупция домига тушиб қолмаслигини таъминлаш, уларнинг бебошлиғига йўл қўймаслик мақсадида ҳуқуқимиз томонидан узоқ муддатли чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилган бўлиб, уларнинг ижроси доимий назорат қилиняпти.

Маълумки, 2014 йил 14 майда Президентимиз томонидан "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатлари-

га ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз қучини йўқотган деб топиш тўғрисида"ги Қонун имзоланди. Албатта, бу қонунни мамлакатимизда коррупциянинг олдини олиш борасида ташланган дадил қадамлардан бири сифатида баҳолаш мумкин. Ушбу қонунга мувофиқ Жиноят кодексининг 211- ва 212-моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Масалан, 211-модданинг 3-қисмига киритилган қўшимчага биноан "Башарти, пора олиш-беришда воситачилик қилган шахс жинойий ҳаракатларни содир этганидан кейин бу ҳақда ўттиз сутка мобайнида ўз ихтиёри билан арз қилса, чин кўнгилдан пушаймон бўлиб, жиноятни очишда фаол ёрдам берган бўлса, у жавобгарликдан озод этилади". Шунингдек, 212-модданинг 3-қисмига киритилган қўшимчага асосан "Башарти, пора олиш-беришда воситачилик қилган шахс жинойий ҳаракатларни содир этганидан кейин бу ҳақда ўттиз сутка мобайнида ўз ихтиёри билан арз қилса, чин кўнгилдан пушаймон бўлиб, жиноятни очишда фаол ёрдам берган бўлса, жавобгарликдан озод қилинади". Яъни пора берган ва пора олиш-беришда воситачилик қилган шахснинг ўз айбига иқроор бўлиб хабар бериши ушбу оғир жиноятнинг пайини қирқишга хизмат қилади.

Бектош ХАЛИЛОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚ департаменти шахсий таркиб бўйича инспекцияси бош инспектори

Айтиш ўринлики, ходимлар томонидан жойларда ташкил этилаётган профиллактика ва ҳуқуқ тарғиботи тадбирларида ушбу қонуннинг мазмун-моҳияти, коррупция давлат ва жамият учун ижтимоий хавфли ҳодиса экани батафсил тушунтирилмоқда. Айниқса, ёш йигит-қизларни қонунларга хурмат ва итоат руҳида тарбиялашга, ўзлари дуч келадиган ҳар қандай ғайриқонуний хатти-ҳаракатга муросасиз бўлишлари лозимлигини уқтиришга жиддий ёндашиляпти.

Қолаверса, жойларда ташкил қилинган "Ишонч телефони" ҳам фуқаролар, тадбиркорлар, деҳқон ва фермерлар фаолияти йўлидаги бюрократик тўсиқлар, сансалорликлар ҳамда бунинг натижасида юзга келаётган коррупцияга оид жиноятларнинг олдини олишга хизмат қилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, айни пайтда мамлакатимизда жиноятчилик ва коррупцияга қарши курашишнинг барча ҳуқуқий асослари яратилган. Фақат бу жараёнда юрдошларимиздан ҳушёрлик ва масъулият талаб этилади, холос. Шундагина мамлакатимиз бундан-да тараққий этиб, одамларимизнинг турмуши фаровонлашиб бораверади.

Мулккий ислоҳотларнинг тадрижий ривожини

Ўтган истиқлол йилларида айтиш лозимки, миллий қонунчилик шаклланди, қонун нормаларини яратиш, қонунчилик техникаси борасида ўзига хос методология яратилди, десак муболаға бўлмайди. Энг муҳими, мамлакатимизда инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади. Зеро, юртимизда давлат деб аталмиш ижтимоий-сиёсий тузилма ўз фаолиятини инсон ва жаҳият фаровонлигини кўзлаб, ижтимоий адолат ва қонунийлик принциплари асосида амалга оширади. Шу маънода хусусий мулкдорлар, тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш давлатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар сиёсатининг устувор йўналишларидан биридир.

Президентимиз Ислам Каримов халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг 2013 йил 2 апрелда бўлиб ўтган навбатдан ташқари сессиясида "Тадбиркорлик йўлига тўсиқ қўйиш, унга қарши чиқиш бу — давлат сиёсатида, Президент сиёсатида қарши чиқиш, деб баҳолашни керак. Буни қайси лавозимда ўтирганидан қатъи назар, барча мансабдор ва масъул раҳбарлар қўлига қўйиб олиши шарт" деганди. Давлатимиз раҳбари халқ депутатлари Наманган вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида ҳам буну яна бир бор эслатди.

Мулк иқтисодий муносабатлар тизимида ўзига хос ўринга эгадир. Аммо мулк ҳимоя қилинмаса, ҳуқуқ муҳофазасида бўлмаса, тадбиркорлик ривожланмайди. Шу маънода бу борадаги ишларнинг ҳуқуқий негизини такомиллаштириш мустақиллик йилларида қадам-бақаддам амалга ошириб келинмоқда. Бу соҳада Президентимизнинг "Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги, "Ўзбекистон иқти-

содиётида хусусий секторнинг улуши ва аҳамиятини тўздан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонлари ва мазкур соҳага оид қабул қилинган қарорлари муҳим аҳамиятга эга бўлди. Чунончи, Президентимизнинг 2015 йил 15 майдаги "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони бу борада амалга оширилаётган ишларнинг навбатдаги босқичини бошлаб берди.

Аслида хусусий мулкни, тадбиркорлик фаолиятини ҳимоя қилишнинг:

- конституциявий-ҳуқуқий;
- фуқаролик-ҳуқуқий;
- маъмурий-ҳуқуқий;
- жиноий-ҳуқуқий тартибларини мавжуд.

Ҳуқуқ ўз моҳияти эътибори билан ҳуқуқ субъекти ва объектини кўриқлайди, ҳар турли таъвозулардан муҳофаза қилади, баъзан имтиёзлар беради, баъзан тақиқлар қўяди. Шунинг учун ҳам қонун яратувчи — давлат ва уни амалда қўловчи субъект (фуқаро, тадбиркор, юридик шахслар ўзаро ҳуқуқдор ва бурчдордир.

Хусусий мулк соҳиблари ва тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини кўриқлашда ушбу тартибларнинг барчаси ўз вазифасини бажармоқда. Аммо воқеалар ривожини шуни кўрсатдики, сўнгги пайтларда жамиятнинг ўзига хос социал қатлами бўлган — тадбиркорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида янада самарадорликка эришиш чора-тадбирларини амалга ошириш долзарбдир. "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтириш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга қаратилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун бу борада муҳим аҳамият касб этди.

Мазкур қонунга кўра, Ўзбекистон миллий қонунчилик банкидаги 43 та қонунга (10 та кодекс, 33 та жорий қонун) ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Улардан бири — Ўзбекистон Республикасининг Жиноят қонунчилиги киритилган ўзгартиш ва қўшимчалардир.

Янги нормаларни ўз йўналиши, мақсади, диспозицияси ва санкциясига кўра шартли равишда қўйдагиларга ажратиш мумкин:

биринчидан, енгиллаштиришга қаратилган нормалар 180-модданинг 2-қисми, 181-модданинг 2-қисми, 184-модданинг 5-қисмида кузатилади. Масалан, кодекснинг 180-моддаси 2-қисми эски тахрирда "Ўтказилган моддий зарар уч карра миқдорда қопланган тақдирда, озолиқдан маҳрум қилиш тарихидаги жазо қўлланмайди" тарзида белгиланган эди. Янги тахрирда эса: "Ўтказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озолиқни чеклаш ва озолиқдан маҳрум қилиш тарихидаги жазо қўлланмайди" тарзида берилди.

Иккинчидан, таркибларни соддалаштиришга қаратилган нормалар. Масалан, қонун чиқарувчи томонидан кодекс 188-моддасининг янги тахрири мулкка соддалаштирилган ҳолда берилди. Эски тахрир уч қисмдан иборат бўлиб, оддийдан мураккабга томон шаклда берилганди. Янги тахрирда ушбу модда битта қисмда ўз

аксини топди. Аслини олганда, бугунги кунда микрофирмалар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик тузилмалари, фермер ва деҳқон ҳўжаликлари фаолиятини битта муштарақ ибора бирлаштиради, яъни тадбиркорлик фаолияти. Бинобарин, норма ягона бир қисмга келтирилди.

Учинчидан, бутун бошли таркиблар жиноят қонунидан чиқарилди. Кодексдан 184-модданинг тўртинчи қисми, 189-модданинг биринчи ва иккинчи қисмлари чиқарилди.

Тўртинчидан, тушунчалар аниқлаштирилди. Масалан, 205-модданинг 1-қисми, 206-модданинг 1-қисми, 207-модданинг 1-қисми, 208-модда, 209-модда, шунингдек, "Атамаларнинг ҳуқуқий маъноси" деб аталган кодекснинг саккизинчи бўлимидаги "мансабдор шахс" атамаси аниқлаштирилди.

Бешинчидан, кодекс хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтириш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш йўлида 11 прим моддадан иборат "Тадбиркорлик фаолиятига тўсиқлик қилиш, қонунга хилоф равишда аралашуш билан боғлиқ жиноятлар ҳамда ҳўжалик қоритувчи субъектларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига таъвозу қиладиган бошқа жиноятлар" деб номланган янги XIII боб билан бойиди.

Конституцияда, Фуқаролик кодексиди, "Хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқларининг қафолатлари тўғрисида"ги, "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг қафолатлари тўғрисида"ги Қонунларда "хусусий мулк дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир" деган норма мавжуд. Аммо савол туғилади: қандай қилиб? Қайси воситалар орқали? Қонун яратувчи айнан "Хусусий мулк ҳуқуқини бузиш" деб номланган 192-моддада ушбу саволга жавоб беради.

Модданинг 1-қисми диспозициясида: "Назорат қилувчи, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ҳамда бошқа давлат органининг ва давлат ташкилотининг мансабдор шахси ёки хизматчиси томонидан хусусий мулкдорларнинг ҳуқуқларини бузиш йўли билан уларга зарар етказиш, яъни мулк ҳуқуқини

Муродил БОРОТОВ,
Бош прокуратуранинг
ОЎК катта ўқитувчиси

қонунга хилоф равишда чеклаш ва (ёки) ундан маҳрум этиш, хусусий мулкка таъвозу қилиш, номақбуллиги олдиндан аён бўлган шартларни мулкдорга мажбуран қабул қилдириш, шу жумладан, мол-мулкни ёки мулкки ҳуқуқларни топширишни асосси равишда талаб қилиш, шунингдек мулкдорнинг мулкни олиб қўйиш ёхуд уни ўз мол-мулкига бўлган ҳуқуқидан воз кечишга мажбурлаш, талон-торож аломатлари мавжуд бўлмаган тақдирда, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса" деб белгиланди. Бунда ургунорманинг юки "яъни" сўзига тушмоқда. Ана шулардан бири демокчи. Мазкур жиноятнинг тавсифи (объекти томондан — асосан ҳаракат, субъекти томондан — қасддан, объекти — хусусий мулкдорларнинг ҳуқуқлари, субъекти — давлат органининг ва давлат ташкилотининг мансабдор шахси ёки хизматчиси)дан кўринадики, бу жиноят шунчаки содир этилмайди. Бунда мақсад-мотив аниқ. Бинобарин, қонун чиқарувчи норманинг санкциясини ҳам ўзига хос тарзда белгиланган: энг кам ойлик иш ҳақининг бир юз эллик бараваридан юч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Олтинчидан, таркибларнинг кенгайтирилганиги ва улар субъектларнинг аниқлаштирилганлиги. Бу кодекснинг 213, 214-моддаларида кузатилади. Демак, бу жиноятларнинг ижтимоий ҳавфи ортмоқда. Ижтимоий муносабатлар ривожланиб борагани сари ҳуқуқий асосларга эҳтиёж туғилиши табиий. Бундан мулкки муносабатлар ҳам мустасно эмас.

Хулоса сифатида айтганда, кучга кирган янги қонун ўз моҳияти эътибори билан хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтириш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишда навбатдаги жиддий қадам бўлди.

Тадбир

Зарарли ғояларга ўрин қолмасин

Дилмурод КАСИМОВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг ўринбосари

Самарқанд вилоят прокуратура органлари томонидан ёшларни ва-танпарварлик, қонунларга ҳурмат руҳида тарбиялаш, диний экстремизм ва террорчилик ғояларидан асрашга қаратилган, шунингдек, бу илатларнинг моҳияти, ҳуқуқий оқибатларини фош этувчи тарғибот тадбирлари ўтказилмоқда.

Турли зарарли оқимлар ва ҳаракатларнинг салбий таъсирига қарши ёшларда иммунитет ҳосил қилиш, диний ақидапарастлик, экстремизм, миссионерлик ва бошқа илатларнинг салбий таъсирига тушиб қолганларнинг аянчли ҳолатлари ҳақидаги батафсил маълумотларни ёшларга етказиш муҳим аҳамият касб этади. Шу мавзудаги аниқ маълумотлар ва мисолларга асосланиб тайёрланган "Бугунги кун таҳдиди" ва "Қиёматга қолган қарз" видеофильмла-

рини намойиш этиш ҳамда тарғибот-ташвиқот ишларини ўтказиш мақсадида вилоят прокуратураси, ички ишлар ва бошқа тегишли идоралар ходимлари ҳамда расмий диний уламолар, олий ўқув юртлари профессор-ўқитувчиларидан иборат бир неча ишчи ғурӯх ташкил этилди. Ишчи ғурӯхлар томонидан вилоятдаги Самарқанд Давлат университети, тиббиёт, қишлоқ ҳўжалик, архитектура ва қурилиш, чет тиллар, иқтисод ва сервис институтлари, Тошкент ахборот технологиялари университети ва стоматология институти филиалларида 6 мингдан ортқ талаба ва профессор-ўқитувчилар иштирокида тарғибот тадбирлари ўтказилди. Шунингдек, бундай тадбирлар Самарқанд шаҳрида жойлашган 20 га яқин коллеж ва академик лицейларда 5,4 минг талаба, уларнинг

ота-оналари ва ўқитувчилар иштирокида ҳам ташкил этилди.

Ўтқир мавзудаги видеофильмнинг намойиши, олимларнинг экстремистик ва террористик ташкилотларнинг асл мақсадлари, чет давлатларда руй бераётган воқеаларга оид слайдлар асосида берган шарҳлари, диний уламолар, айниқса, "Ал-Бухорий" илмий маркази вакилларининг диний экстремизмнинг ислом динига зидлиги тўғрисидаги тушунтиришлари аҳоли, айниқса, ёшлар онгини шакллантиришга ижобий ҳисса қўшмоқда.

Бундан ташқари, Ҳамид Олимжон номидаги вилоят драма ва мусика театрида ёшларнинг адашиб диний экстремистик ғурӯхлар таъсирига тушиб қолаётганлиги, ақидапарастлик ғояларининг асл ислом таълимотига зид эканлиги маса-

ларини муфассал ёритилган "Разолат қурбонлари" спектакли саҳналаштирилди. Вилоят ҳўкимлиги ҳузуридида вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия, вилоят прокуратураси ва бошқа мутасадди идоралар билан ҳамкорликда уни касб-хунар коллежлари ва академик лицейлар талабалари ҳамда умумтаълим мактабларининг юқори синф ўқувчиларига навбат асосида намойиш этиш ташкил этилди.

Вилоят прокуратураси ходимлари томонидан спектакль акундан сўнг талаба ва ўқувчи ёшларга экстремистик ғурӯхларнинг мақсадлари ҳақида тушунчалар берилмоқда.

Бобур илгари ҳам ўғирлик қилгани учун қамалган эди. Суд замида қилмишидан минг пушаймонлар бўлиб, кечирим сўраганди. Бир муддат панжара орти ҳаётини бошдан кечиргач, давлатимизнинг бағрикенглиги туфайли амнистия актига биноан, жазодан муддатидан олдин озод этилганди. Бу воқеалардан Бобур хулоса чиқариши, ҳаётини тўғри йўлга солиши лозим эди. Бироқ...

Кечаси изғиған шарпалар

Қамокдан чиққач, бир ой ўтар-ўтмас яна қинғир қилмишларини бошлади. Бир кун таниши Воҳиднинг "Lacetti" автомашинасида Мадамнинг олдига боришди. Уч бекорчи йигитнинг сўхбат мавзуси айланади пул масаласига тақалди. Ҳар ким ўз муаммосини гапирди. Хуллас, ҳаммасига пул керак экан.

Бобур уларга янги "бизнес-лойиха" таклиф қилди.

— Катта автомагистралнинг ёнида яшасак. Бу йўллардан қимлар ўтмаяпти. Узоққа катнайдиған юк машиналарда анчагина пул бўлади. Бунинг устига одами ҳам кам, нари борса, икки киши бўлади. Ярим кечаси дам олиш учун йўл четига тўхтаган машиналарни тунаймиз...

Бу таклиф ҳаммага маъқул келди. Мадамин қўшимча қилди. — Ҳар эҳтимолга қарши бирикитта яхши уришадиган спортчи болаларни ҳам қақариш керак.

Бу фикр ҳам маъқулланди, Озод ва Бобур исми йигитларга қўнғирок қилиб, ғараз ниятлик таклифларини айтишди. Энг қизиғи, улар ҳам иккиланмай гуруҳга қўшилишди.

Беш йигитдан бирортаси арзимаган пул учун ёш умрини, тақдирини ғаровга қўётганини ўйламади. Уларини қаҳрамон санади, шекилли.

Юртимиз тинч, қонун посбонлари хушёр, ҳар бир фуқаро қонун ҳимоясида. Шунинг учун йўлдаги йўловчилар ҳам хотиржам йўлга отланишади.

Кечаси қоронғуда бешовлон Воҳиднинг машинасида овга чиқишди. Автомашинанинг давлат рақамини ёчи олишди. "Бухоро-Тошкент" автомагистраль йўли бўйлаб анча тентирашди. Аксига олиб, бирорта тўхтаб турган юк автомашинаси дуч келмади. Бир жойда "Espero" русумли автомашина тўхтаб турган экан. Яқин бориб вазиятни ўрганишди. "Espero"нинг рақамидан хизмат машинаси экани, салонда тўрт киши борлиги уларнинг ниятини пучга чиқарди. Ҳужум қилишга юраклари дов бермади. Яна тентирашда давом этишди.

Вақт ярим кечадан ошган, йўл четидан тўхтаб турган "Malibu" уларнинг диққатини тортди. Машина балонининг дами чиқиб кетган экан. Шофёр қариндошларига телефон қилиб, уларнинг ёрдамга келишларини кутиб ўтирарди.

Мадамин вазиятни ўрганиш учун "Malibu"нинг олдига борди ва:

— Ака, домкрат бериб турсангиз? — деди қўзлари олазарак машинани қўздан кечирар экан.

— Бу машинанинг домкрати бошқа машинага тўғри келмайди, — деди ҳайдовчи хотиржам. Мадамин ортига қайтди. Уни пул, бойлик, зўравонлик илинжида бетокат кутиб турган шерикларини руҳлантирди.

— Шофёр бир ўзи экан. Қани олга!

Мадамин шу ерда қолди, тўрт йигит "Malibu"га яқинлашди. Ҳайдовчидан калит сўрашди. Ҳайдовчи "Бу машинанинг калити сизларнинг машинага тўғри келмайди", дегенда гапи оғзида қолди. Бобур унинг

Абдулла ТҲҲҲҲҲҲ,
Қўшработ туман прокурорининг
ёрдамчиси

юзига мушт туширди. Ҳайдовчи ерга йиқилди ва яна бир оғир зарба еди. Йигитлар машина салонидан турган сумкани олиб кетишди. Уларнинг машинасига ўтиргач, сумкани титқилашди. Ўлжа чакки эмас: 1 млн. 500 минг сўм пул. Ҳаммининг кўнгли кўтарилди. Сумканинг ичидан бир талай ҳужжатлар ҳам бор экан. Мадамин ҳужжатларни "Malibu"нинг олдига ташлаб келди.

Бобур пулнинг 1 млн. сўмини гуруҳ аъзоларига бўлди. 500 минг сўмини ҳар эҳтимолга қарши сақлаб қўйиш учун Мадамнинг берди.

Осон келган пулнинг таъмин олган йигитлар орадан икки ҳафта ўтиб навбатдаги овга отланишди. Аввалига бир АЁҚШга кириб, машина баки тўлғунча бензин олишди. Лекин пул беришини маъқул кўришмади. Индамай машинага ўтириб жўнаб қолишди. Оператор улар ортдан "хой-хой" лагачна қолди.

Бу кеча ҳам давлат рақамлари ёчи олинган оқ "Lacetti" "Бухоро-Тошкент" автомабиль йўлида "ўлжа" излаб изғий бошлади. Ярим кечда йўл четидан тўхтаб турган "Isuzu" юк автомабиль кўринди. Бобурнинг кўрсатмасига биноан, машинага икки томондан ҳужум қилишди. Бирови ҳайдовчининг машинадан тушириб олиб дўппослай кетди. Бобур билан Воҳид ҳайдовчининг шеригини тортқилаб, машинадан тушириб калтақлашди.

Улар машина салонидан 1 млн. сўмдан зиёдрок пул олишди. Яна иккита мобил телефони ҳам ўлжа бўлди. Дарҳол бу ердан қайиб бўлишди. Анча жойга боргач, машинанинг давлат рақамини ўрнатилди. Ошхоналардан бирига кириб, текин келган пулга маза қилиб овқатланишди. Уларнинг асосий "хизмат машинаси"га айланган "Lacetti"ни эртаси кун шу пул ҳисобидан таъмирлашди. Қолган пул ўртада бўлинди. Уларини уздабурон, қаҳрамон санаб юрган йигитларнинг кайфияти аъло эди. Ҳамма иш силлиқ кетаётганди. Бироқ, ҳайдовчиларнинг кетмакет мувожаатлари юзасидан ишга киришган тезкор гуруҳ ҳам уларнинг изидан тобора яқинлашиб келмоқда эди.

Улар қонуннинг кўзи ўткир, қўли узун, чангали маҳкам эканини дарров ҳис этишди. Қонун олдига йигитларнинг ботирлигидан асар ҳам қолмади.

Гуруҳ ташкилотчиси ва раҳбари бўлган Бобур 16 йилга озодликдан маҳрум қилинди. Воҳид эса 13 йилга панжара ортига кетди. Унинг севимли "Lacetti"си жиноят қуроли сифатида давлат эғалигига ўтказилди. Қолганлар ҳам турли йилларга озодликдан маҳрум қилинди.

Йигитлар айна кучга тўлган, шу билан бирига, ақлини йиғиб, ҳаёт йўлини аниқлаб оладиган ёшда. Энди сарҳисоб қилиб қўрайлик-чи, уларнинг тутган йўллари-ю топган пуллари умрини, келажак тақдирини ҳазон қилишига арзийдими? Қанча топдилару қанча йўқотдилару?!

Опа-ука фирибгарлар

Хавфли решидивист ҳисобланган ука муқаддам содир этган жинояти учун озодликдан маҳрум қилиниб, жазо муддати тўғашидан олдинроқ шартли озод қилинган. Опа эса жазо муддатини ўтаб чиққан. Улар бундан ўзларига тегишли хулоса чиқариб олиш ўрнига яна навбатдаги жиноятга қўл уришди...

Ақбарали ЮСУПОВ,
Чироқчи туман прокурорининг
ўринбосари

Судланувчиларнинг суд ҳужжатларидаги "таърифу тавсифлари" узундан-узок...

Уларда қайд этилишича, Собир Фуломов 1987 йилда Яккабоғ туманида туғилган. Маълумоти ўрта, оилали, уч нафар фарзанди бўлиб, ишламайди.

Муқаддам жиноят ишлари бўйича Фузор, Китоб ва Яккабоғ туман судининг турли даражадаги айблов ҳужжатларини олишга улгурган.

Опанинг эса бу борадаги "тажриба"си анча кўпроқ. Насиба Фуломова 1974 йилда Яккабоғ туманида туғилган. Маълумоти олий, оилали, 4 нафар фарзанднинг онаси. Тумандаги "Тиловат Файз" МЧЖда ишчи бўлиб ишлаган.

Муқаддам жиноят ишлари бўйича Чироқчи, Яккабоғ, Шеробод туманлари, Қарши шаҳар ва Тошкент вилояти судларининг ҳукмига асосан жазо чоралари қўлланилган. Хуллас, бу опа-ука юқоридаги судларнинг ҳукмидан тегишли хулоса чиқармаган экан.

Собир Фуломов 2007 йилда Косон туманида яшовчи фуқаро Р.Шодмоновага "нақд пулга айлантириб бераман", деб унинг 3 млн. сўм пул маблаб бўлган банк пластик картасини олиб кетади. Пулларни эса қайтармасдан ўз эҳтиёжларига сарфлаб юборади. Р.Шодмонова ундан пулини талаб қилганида "Пулнингиз эвазига Қарши Давлат уни-верситетидан ишловчи танишларини орқали сизга олий маълумот тўғрисида диплом олиб бераман", деб ваъда қилди. Р.Шодмонова унинг таклифига рози бўлди. Бу орада Собир "сессия"ни ёпиш учун" деб ундан яна 400 минг сўм ундириб, ҳужжатларини олиб, тўғри опаси Насибанинг олдига боради. Уздабурон опа

уйидаги компьютерида сохта дипломи тайёрлаб, рангли принтеридан чиқариб беради. Ёзувларини ҳам ўзи ёзиб, жимжимадор сохта имзолар қўяди. Сўнг опа-ука Р.Шодмонованинг уйига бориб, дипломи унинг қўлига тутқазашди.

Собирнинг фириб тўрига тушганларнинг навбатдагиси қаршилик С.Тошева бўлди. С.Фуломов "Хоҳласангиз, қизингизни ўқишга киритиб қўяман", деб унинг 4500 АҚШ долларини олиб, ўз эҳтиёжларига ишлатиб юборди. "Дўппи тор келганида" эса тўрт минг долларини қайтариб берди.

Нафси ҳақалак отган, ёлғону фирибининг устасига айланган Собир яна ўз "фаолият"ида давом этди. "Сени танишларим орқали тиббий институтига ўқишга киритиб қўяман!", деган "қатъий" ваъдаси унинг янги таниши, Чироқчи туманида яшовчи фуқаро М.Зиёдовага мўдде ёқиб тушди. Талабалик иштиёқидан ёнган қиз фирибгарнинг қўлига 6 минг АҚШ долларини қандай топширганини билмай ҳам қолди. Аммо ваъда амалга ошмади. М.Зиёдова ўқишга кира олмади.

Собир вазиятдан сув юқирмай чиқиб кетиш учун бошқача турланди. Машина олди-сотдиси билан шуғулланишни айтиб, берган пулига яна қўшса, "Lacetti" автомашинаси олиб беришини айтди. Сўнг содда "мижоз"дан яна 5600 АҚШ доллари ва М.Зиёдованинг отаси У.Зиятовга тегишли, баҳоси 12 млн. сўм бўлган "Тико" автомашинасини сотиб,

"Lacetti"нинг пулига қўшамиз, деб алдаб олиб кетди. Шундай қилиб, Собир уларнинг жами 39 млн. 237 минг сўмдан ортиқ мулкни фирибгарлик билан қўлга киритиб, шахсий эҳтиёжларига ишлатиб юборади.

Жиноят ишлари бўйича Чироқчи туман судида опа-уканинг жиноят иши қўриб чиқилди. Собир Фуломов судда айбига қисман иқдорлик билдириб, бир қанча вахталарни тўқиди. Қарзга ботиб, пул топиш учун ҳар хил ишлар билан шуғулланиб, шу кўйга тушганини айтди. Насиба Фуломова эса айбига иқдорлик ва пушаймонлик билдириб, сохта диплом тайёрлаб берганини тан олди. Опа-уканинг жиноятлари гувоҳларнинг кўрсатувлари ва тўплаган далиллар орқали ўз исботини топди.

Суд ҳукм чиқарди. Собир Фуломовга 6 йил, Насиба Фуломовга 3 йил-у 6 ой муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди. Собир Фуломовга била туриб, пора предмети сифатида берилган пуллар, яъни жабрланувчи С.Тошева ҳамда М.Зиёдовага тегишли пул маблағлари давлат фойдасига ундирилди. Шунингдек, судланувчи томонидан М.Зиёдовага етказилган зарар учун жабрланувчининг фойдасига 5600 АҚШ долларининг сўмга нисбатан қиймати ҳамда 12 млн. сўм ундириладиган бўлди.

Виждонини ютганлар

Сочлари оқариб, ёши улуг бўлган одам дунёнинг паст-баландини билади, оқни қорадан ажрата олади, деган фикр кечали ҳар биримизда. Афсуски, бирининг ёши 70 га етай деб қолган, бошқаси эса 60 га қараб одимлаган Ҳожи Сафаров ҳамда Бахтиёр Раззоқовлар айна ҳурматга лойиқ ёшда нафсларини тия олишмади.

Бобир НУРОВ,

Бухоро вилоят прокуратураси бўлим АМИБ терговчиси

Навоий вилояти Қизилтепа туманидан давлат рўйхатидан ўтиб, фаолият олиб бораётган "Шамшод-Шаҳзод-Шаҳрина" хусусий қорхонаси раҳбари Ўткир Қаюмов қонун талаби доирасида давлат санитария, эпидемиология марказидан гигиеник хулоса сертификати олиши керак бўлди. Шу боис ўзи яшаб турган ҳудуд, яъни Навоий вилояти ДСНЭМга мувожаат қилди. Навоий вилояти ҳудудида аккредитациядан ўтмаганлиги учун бундай ҳужжатни вилоятга яқин ҳудуд Бухородан олиш мумкинлигини тушунтиришди.

У ерга телефон орқали болганган тадбиркорга бу масалада юзма-юз гаплашиб олиш таклифини билдиришди.

Бухоро вилоят ДСНЭМда пуллик хизмат кўрсатиш ва гигиеник сертификат бериш бўлими мудири вазифасида ишлаб келган Ҳожи Сафаровда қизилтепалик "мижоз"дан нимадун ундириб қолиш илнжи пайдо бўлди-ю, бу масалада жиний шериги марказда врач-

лаборант вазифасида ишловчи Бахтиёр Раззоқов билан маслаҳатлашди.

2015 йил 9 март куни Бухорога келган тадбиркорнинг кўп ўтмай ҳафсаласи пир бўлди. Чунки у оладиган сертификат нархини ДСНЭМ ходимлари 600 минг сўм, деб "баҳо"лашган эди.

— Бироз арзонроқ...

— Савдолашиб ўтирманг, ука. Биз ёмон нарх айтмадик.

— Бўпти, розиман. Шартнома тузамиз, ҳисоб рақамингизга айтган пулингизни қўчириб бераман.

— Бизда ҳисоб-китоб нақд пулда бўлади, — деди нафсининг қўлига тушган жиноятчилардан бири. Аммо олий маълумотли, узоқ тажрибага эга иккала ходим ҳам давр талабини, жила курси, инсоф ва диёнатни ўйлаб қўришмади.

Улар бугуннинг тадбиркори ўз ҳақ-қўқини, қонунлар маҳиятини аллақачон англаб етган кишилар эканлигини хотирларидан фаромуш этишди. Виждонлари мудраб қолган "тажрибали" ходимларнинг усуллари панд берди. Сўралган пулни олаётган вақтда қўлларига темир ҳалқалар тақилди. Суд уларнинг қилмишларига яраша жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Ўзбекистон Республикасининг "Валютани тартибга солиш тўри-сида"ги Қонунининг 3-моддасига мувофиқ, валюта бойликларига чет эл валютаси, қимматли қоғозлар, чет эл валютасидаги тўлов ҳужжатлари ва қимматбаҳо металллар кирди.

Олтин васвасаси

Маъруф ЛУТФУЛЛАЕВ,
СВОЖЖДЛҚ департаментининг
Қашқадарё вилоят бошқармаси
бўлим бошлиғи

Афсуски, ҳозирда қимматбаҳо металлларни ноқонуний равишда олиш-сотиб билан шуғулланувчи кўшмишқор ичидаги шахслар ҳам учраб турибди.

Департаментнинг Қашқадарё вилоят бошқармаси ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда "олтин васвасаси"га дучор бўлган жиноий гуруҳ фош этилди.

Жумладан, фуқаро Б.Исломовнинг департаментнинг Қашқадарё вилоят бошқармасига йўллаган ёзма мурожаатига асосан бошқарма ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорликда ўтказилган тезкор тадбир жараёнида фуқаро Н.Худойназаров ўзи раҳбарлик қилган жиноий гуруҳга Н.Дилмуродов, М.Бердикулов ва Ш.Мирзакаримовларни жалб қилиб содир этган жиноятни фош қилди. Валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ва ўтказишни режалаштириб, жиноий шериги Н.Дилмуродов билан бирга фуқаро Б.Исломовга "Император Николай-2" тамғали 5 ва 10 рубль қийматдаги сарик метал тангаларни сотишга келишди ва бу ишни амалга оширишди. Умумий ҳисобда 38 млн. сўмга ҳисоблаб сотилган "Император Николай-2" тамғали 10 рубль қийматли 17 дона ва 5 рубль қийматли 6 дона сарик метал тангалар ашёвий далил сифатида олинган.

Шу билан бирга, мазкур тадбир давомида фуқаро Н.Худойназаров ва М.Бердикуловлар қимматбаҳо "икона" буюмини Б.Исломовга 6000 АҚШ долларига сотиш учун беришганини аниқлашиб, бу буюм ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Мазкур ҳолат юзасидан фуқаролар Н.Худойназаров, Н.Дилмуродов, М.Бердикулов ва Ш.Мирзакаримовларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилди.

Суд ҳукми билан уларга нисбатан жазо муқаррарлиги таъминланди.

Солиқ тўлашни унутмайлик

Солиқ қонун билан белгиланган мажбурият бўлиб, унга кўра корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ва фуқаролар ўз ларомааларидан пулла ифодаланган бир қисмини давлатга тўлашлари лозим. Солиқ даромад олиншининг давлат (марказий) ва маҳаллий бюджетларни тўлаиришининг асосий манбаларидан бири бўлиб ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 51-моддасида ҳам фуқароларнинг солиқлар ва маҳаллий йиғинларни тўлашга мажбурияти алоҳида белгилаб қўйилган. Шунингдек, ушбу мажбурият Солиқ кодексининг 6-моддасида ҳам ўз ифодасини топган.

Шунга қарамай, айрим солиқ тўловчи ташкилотлар орасида бюджетга тўлашни лозим бўлган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаб келаётганлар ҳам аниқланмоқда.

Ана шундай ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида СВОЖЖДЛҚ департаментининг Навбахор туман бўлими томонидан туман ДСИдан солиқ тўлов-

чи сифатида рўйхатдан ўтган "Навоийсувқурилиш" АЖ 3-сон Кўча механизациялашган шўба корхонасининг 2011-2014 йиллардаги фаолияти юзасидан ҳужжатли текшириш ўтказилди.

Шуниси афсусланарлики, корхона мансабдор шахслари 2011-2014 йиллар давомида туман ДСИга топширган ҳисоботларида белгиланган солиқларни қасддан тўламаслик мақсадида уларни яшириш йўли билан, иш ҳақи фондини 179583,1 минг сўмга қасддан камайтириб кўрсатганлар. Натижада бюджетга тўлашни лозим бўлган даромад солиғи бўйича 12291,9 минг сўм, фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия жамғармасига бадал бўйича 1965,4 минг сўм, нафақа жамғармаси-

га ягона ижтимоий тўлов бўйича 44896,0 минг сўм ва нафақа жамғармасига суғурта бадал бўйича 8999,8 минг сўм, жами 68153,1 минг сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаб келганликлари аниқланди.

Мазкур ҳолат юзасидан "Навоийсувқурилиш" АЖ 3-сон Кўча механизациялашган шўба корхонаси мансабдор шахсларига нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Жиноят ишлари бўйича Навбахор туман судининг ҳукмига асосан солиқларни ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдаги қинғирликларни учун корхона раҳбари Камол Юлиевга (исм-фамилиялари ўзгартирилган) тегишли жазо тайинланди.

Боши берк кўчада юрганлар

Бунёд МАҲМУДОВ,
СВОЖЖДЛҚ департаментининг Яққасарой туман бўлими инспектори

Нафсининг жиловини қўйиб юбориб, ғирром усуллар билан осонгина эришилган маблағни ҳазм қилиб юриш, қинғир қилмишлар билан бойлик орттиришга ружу қўйишнинг охири вой эканлигини ҳамма билди. Бировлар буни яхши англагани учун ҳам ўзини тияди, аксинча, бошқа бировлар эса, ўрганган кўнгли ўртанса қўймас, қабилада ноқонуний ишларини давом эттириб юраверади. Банафас шахслар, қачонки, пешоналари аеворга бориб теккандагина афсус чекишади, пушаймонлар қилишади. Бироқ, унда кеч бўлади.

Тошкент шаҳридаги "Аския дехқон бозори" ОАЖга қарашли автотураргоҳни ўзларига "макон" қилиб олган бир гуруҳ валютафурушлар ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан ҳамкорликда ўтказилган тезкор тадбирда қўлга олинди. Бухоролик 33 ёшли қаршилаган Аҳам Жалилов (исм-фамилиялари ўзгартирилган) бойлик орттириш мақсадида чет эл валютасини қонунга хилоф равишда олиш ва сотиб билан шуғулланиб келганлиги фош этилди. У ўзининг ноқонуний фаолиятини кенгайтириш мақсадида фуқаролар Алишер Жаҳдовтов, Юнус Йўлчиев, Ҳамид Ҳакимов, Анвар Солиҳов ва Санжар Машраповлар билан ўзаро жиноий тил бириктириб, бир гуруҳга бирлашишган экан.

СВОЖЖДЛҚ департаментининг Яққасарой туман бўлимига келиб тушган аризалар асосида ўтказилган тадбирда А.Жалилов 300 АҚШ долларини сотиб олаётган пайтда қўлга олинди. Ушбу ҳолат бўйича суриштирув ишлари мобайнида унинг барча шерикларининг қилмишлари ҳам фош этилди. Текширув жараёнида бу шахсларга тегишли автомобиллардан ноқонуний валютасидан савдоси учун фойдаланиб келаётган 84 млн. 490 минг сўм, 49 минг 250 АҚШ долларлари, 72 минг 840 Россия рубли, 14 минг 400 Қозғистон тенгеси, 2 минг Корея вонни ҳамда бошқа хориз давлатларининг пул бирликлари топилди ва ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Жиноят ишлари бўйича Яққасарой туман судининг ҳукми билан ушбу шахсларга энг кам иш ҳақининг икки юз баробари миқдорида жарима жазоси тайинланди.

Хулоса қиладиган бўлсак, мана шундай боши берк кўчада юрган кимсалар бу ердан тезроқ чиқиб кетишга интилимасалар, оқибати шу каби жазо билан тугаши табиий. Бу жиноят тафсилотини баён этишдан муродимиз эса, ўз нафсининг қулига айланган бошқа кимсаларнинг ҳам кўзини очишга даъват этишдир.

Сохтакорнинг сирини очилди

Эркин Азимов Тайлоқ "Пилла" МЧЖ раиси лавозимига ўтиргач, кўп ўтмай бир қанча қинғирликларга қўл урди. У аҳолига ипақ қурти етказиб бериш ва давлатга пилла хомашёсини топширишда ўз манфаатини барчасида устун қўйди.

Хусусан, тумандаги "Давлатобод", "Фулба", "Тепакшилоқ", "Богизагон", "Эллипоқ", "Ворсин", "Жумабозор", "Олмазор", "Қўшчиноқ", "Соҳибқор" агрофирмалари худудларида фаолият юритаётган фермер хўжалиқларида аслида тайёрлаб берилмаган ва топширилмаган 27 минг 225 кг. (қиймати 204 млн. 188 минг сўмлик) пилла маҳсулотларини расмий ҳужжатларни сохталаштириб қабул қилиб олади. Бундан ташқари, у ўзининг қилмиш-

Ақбар АМИРОВ,
СВОЖЖДЛҚ департаментининг
Тойлоқ туман бўлими бошлиғи

ларини давом эттириб, барча маълумотларни сўралган жойларга юборади. Бу билан у давлат ва жамият манфаатларига жиддий зарар етказишига сабабчи бўлади.

Бу ҳам етмаганидек ўзи минашловчи ходимлар — тарозибонлар Акрам Шарипов, Зойир Жумаев ҳамда омбор мудири Абдусамид Ахтамовларни ҳам айбдор деб кўрсатмоқчи бўлди.

Суриштирув чоғида Эркин Азимовнинг барча қинғирликларига ойдинлик киритилди.

Суд томонидан Э.Азимовга нисбатан тегишли ҳуқуқий чоралар қўрилди.

Кейинги йилларда аҳолининг табиий газга бўлган эҳтиёжини таъминлаш борасида изчил ишлар олиб боришмоқда. Айниқса, мамлакатимиз миқёсида фуқаролар хонадонларини қўшимча ёниги — суюлтирилган газ билан таъминлашга эътибор кучайтирилди.

Газ «операцияси»

Алишер УММАТОВ,
СВОЖЖДЛҚ департаментининг Жиззах
вилоят бошқармаси катта инспектори

Давлатимиз томонидан юртдошларимизнинг яшаш тарзини яхшилашга қаратилган ушбу жараён айрим нафси ҳақалак отган фирибгарларга қўл келмоқда. Улар ушбу имтиёздан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланиб, жиноятга қўл урмоқдалар.

"Дўстликтумангаз" филиали омбор мудири вазифасида ишлаган Аҳам Маматов суюлтирилган газ "операцияси" га қўл уриш орқали анча-юмдан ноқонуний хатти-ҳаракатларни амалга оширган экан.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган тариф ставкаси бўйича 2012 йил 27 августдан 2014 йил сентябрь ойига қадар хар бир килограмм суюлтирилган газ аҳолига 225 сўмдан, 2014 йил сентябрь ойидан 2015 йил февраль ойига қадар 310 сўмдан етказиб берилиши белгиланган эди. Лекин 2011 йил апрель ойидан буён "Дўстликтумангаз" филиали омбор мудири вазифасида ишлаб келган А.Маматов ўз фаолияти давомида бу нархга амал қилмади. У фуқароларни алдаб, белгиланган нархнинг устига хар бир газ балони учун 2 минг сўмдан 5 минг сўмгача ноқонуний равишда қўшимча пул йиғиб олган. Бунинг натижасида 2013-2014 йиллар ва 2015 йилнинг бошида Дўстлик туманидаги "Қахрамон", "Саритела", "Олтин водий", "Бунёдор" ва "Наврўз" маҳаллаларида яшовчиларга газ баллонларини ошиқча нархда сотиб, жами 12 млн. 66 минг сўмлик ўзганинг мулкни фирибгарлик билан қўлга киритган.

Шунингдек, А.Маматов аҳоли билан пуллик ҳисоб-китобларни амалга оширишда тегишли қонун ҳужжатлари талабларига зид равишда фаолият юритди. У 2013-2014 йиллар ва 2015 йил январь-февраль ойлари давомида суюлтирилган газ савдосидан, кўрсатилган техник қизматдан ва бошқа тушулмалардан келиб тушган 119 млн. 364 минг сўм нақд пулларни назорат-касса машинасидадан ўтказмасдан ёки солиқ идораларидан рўйхатдан ўтган, қатъий ҳисобот берилмаган ҳужжатлар ёки бошқа тўлов қоғозларини бермасдан банк муассасасига топшириб келган.

Суд Аҳам Маматовнинг қилмишига икдорлигини, етказилган зарарни тўлиқ қоплаганигини инobatга олди ва унга нисбатан қонунда белгиланган чоралар қўрилди.

Мухлислар ўртасидаги жанжал қотилликка сабаб бўлди

Сўнгги вақтларда айни пайтдаги дунёнинг икки номдор футболчисини ўзаро солиштириш, қай бири кучли, деган саволга жавоб топиш борасида мунозаралар кўпайиб бормоқда. Гап қайси футболчилар ҳақида кетаётганини англаган бўлсангиз керак.

Дарҳақиқат, ҳозирда футбол оламида Криштиану Роналду ва Лионель Мессининг олдида тушадиган ўйинчи топилмапти. Охириги вақтларда "Олтин тўп" учун ҳам асосан шу икки футболчи кураш олиб бормоқда. Табиийки, бундай иқтидор эгаларининг қай бири кучли эканлиги борасида ҳар ким турлича фикрга эга. Фақат бундай баҳс-мунозаралар футболга алоқадорлиги ча қолиши керак. Акс ҳолда эса...

Нигериялик икки мухлис ўртасида келиб чиққан жанжал фожиа билан якунланди. Жанжал Хиндистонда келиб чиққан. 34 ёшли Обинна Майкл Дурумчуква 22 ёшли дўсти Нвабу Чуквуа билан биргаликда Мумбай шаҳридаги ижара уйида туғилган кунини нишонлаётган эди. Улар биргаликда Криштиану Роналду ва Лионель Мессининг ўйинини муҳокама қилишган. Муҳокама бора-бора кескинлашиб жанжалга айланган.

Полиция инспектори Киран Кабади томонидан хабар қилинишича, жанжал вақтида Дурумчуква стаканни Чуквуа томон улоқтирган, аммо теккиза олмаган ва стакан деворга урилиб синган. Чуквуа ишга синиқларидан бирини олиб, дўстининг бўйинини кесган.

Жароҳат натижасида Дурумчуква вафот этган, Чуквуа эса қамоққа олинган.

Фегули ёзда «Ливерпуль»га ўтиб кетиши мумкин

Испаниянинг "Валенсиа" клуби ҳужумкор ярим ҳимоячиси Софьян Фегули ўз фаолиятини Англияда давом эттириши мумкин.

Маълумотларга қараганда, жазоирлик футболчи Англиянинг "Ливерпуль" жамоаси аъзосига айланиши мумкин. Унинг "кўрша-палаклар" билан амалдаги шартномаси ёзда тугайди. Фегули эркин агент сифатида "мерсисайдликлар" сафига қўшилиши мумкин.

Жорий мавсумда ярим ҳимоячи Испания чемпионатида 26 ўйинда майдонга тушиб, 5 та гол ва 6 та голли узатмага муаллифлик қилган.

Переснинг кетиши кутилмоқда

Мадриднинг "Реал" клуби президенти Флорентино Перес мавсум ниҳоясида ўз вазифасини тарк этиши мумкин.

Sport нашрининг хабарига кўра, бунга сабаб деб жамоанинг қоникарсиз натижалари кўрсатилган. Бундан ташқари, "Қироллик клуби" миллионлаб мухлисларнинг ишончини оқлай олмаётгани ҳам таъкидланмоқда. Лекин Перес клубдан узоққа кетмоқчи эмас. У янги президент вазифасига ўзига қарашли одамни қўйиб кетмоқчи. Яъни ушбу шахс "Реал" клубида вақтинчалик раҳбар бўлиб туради. Орадан вақт ўтиб эса, Перес 3 марта президентликка ҳаракат қилиб кўради.

Искога Англия клублари қизиқмоқда

Испаниянинг "Реал" клуби ярим ҳимоячиси Иско Англияга йўл олиши мумкин. Бу ҳақда ESPN хабар бермоқда.

Манбанинг маълум қилишича, "Қироллик клуби" футболчисига Англиянинг "Манчестер Сити", "Арсенал" ва "Манчестер Юнайтед" каби номдор клублари қизиқиш билдиришмоқда. Шунингдек, Исконинг хизматларига Туриннинг "Ювентус" клуби ҳам эътиҳ сазмоқда.

Маълумот ўрнида, бир неча кун олдин хорижий ОАВ томонидан "Реал" жамоаси вакиллари Хамес Родригес ёки испаниялик ярим ҳимоячидан бирини танлаши мумкинлиги айтилганди.

Гюндоган «Манчестер Сити»га ўтмоқчи

"Боруссия" Д ярим ҳимоячиси Илкай Гюндоган ёзда ўз жамоасини ўзгартирмоқчи. Бу ҳақда Bild нашри хабар бермоқда. Маълум бўлишича, 25 ёшли футболчи "Манчестер Сити" бўлажак устози Пеп Гвардиола қўли остида фаолиятини давом эттирмоқчи. Германиялик ярим ҳимоячининг дортмундликлар билан амалдаги шартномаси 2017 йилга қадар мўлжалланган. Таъкидлаш керакки, аввалроқ Гюндоганга "Барселона", "Ювентус" ва "Арсенал" қизиқиш билдирган.

Игуаин фаолиятини Германияда давом эттириши мумкин

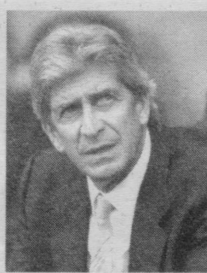
Италиянинг "Наполи" жамоаси ҳужумчиси Гонсало Игуаин ўз фаолиятини Германияда давом эттириши мумкин.

Маълумотларга қараганда, аргентиналик футболчининг хизматларига "Бавария" клубининг бўлажак устози Карло Анчелотти катта қизиқиш билдирмоқда. Бироқ, унинг 94 млн. еврога тенг тоvon пули монхенликларни бироз чўчитмоқда. Улар музокара олиб боришга тайёр.

Аввалроқ, "Манчестер Юнайтед" клуби ҳам футболчига қизиқиш билдириб, Игуаиннинг трансфери учун 80 млн. евро ажратишга тайёрлиги хабар қилинганди.

Пеллегрини «Зенит» мураббийлигига номзод

Англиянинг "Манчестер Сити" клуби бош мураббийи Мануэль Пеллегрининг номзоди Санкт-Петербургдаги "Зенит" клуби бош мураббийи лавозимига лойиқ кўрилмоқда.

"Зенит" клуби Пеллегринига йилига 3,5 млн. евро маош билан икки йиллик шартнома таклиф қилди, бироқ чилилик мутахассис клуб билан узоқроқ давом этадиган келишув тuzмоқчи.

"Зенит"нинг амалдаги бош мураббийи Андре Виллаш-Боаш мавсум якунлангач, клубни тарк этишини маълум қилган.

Хитой клуби Рунига «совчи» қўйди

Хабарингиз бор, бир неча ойдан бери Англиянинг "Манчестер Юнайтед" клуби ҳужумчиси Уэйн Рунига Хитой клуби қизиқиш билдираётгани тўғрисида хабарлар тарқалган. Айни пайтда ҳам ўша таклиф кучида эканлиги маълум қилинмоқда. Бу ҳақда Daily Mail нашри маълум қилмоқда.

Манбада ёзилишича, Хитойнинг "Шанхай Теллэйс" клуби англиялик футболчини Осиёга олиб келмоқчи. Бунинг учун хитойликлар Рунига йилига 100 миллион евро маош беришни режалаштиришмоқда.

Олдинроқ, "Манчестер Юнайтед" клуби мутасаддилари ҳужумчининг хитойликларга розилигини билдиришган ва у орқали мўмайилна пул ишлаб олишни мақсад қилишганди.

Моуриньо «МЮ»га Ибрагимовични олиб келмоқчи

Франциянинг "ПСЖ" клуби ҳужумчиси Златан Ибрагимович фаолиятини Англиянинг "Манчестер Юнайтед" жамоасида давом эттириши мумкин.

Келаси йил манқунликлар бошқарувига келиши кутилаётган Жозе Моуриньо бу борада шведиялик ҳужумчи билан гаплашиб олишга улгурган. Мураббий ва тажрибали ҳужумчи "МЮ"га ўтиш имкониятларини муҳокама қилишган. Аммо "ПСЖ" раҳбарияти ҳам Ибрагимовични қоллишга кўндиришга уриниб кўриши мумкин.

Эслатиб ўтамиз, Ибрагимович жорий мавсумда Франция чемпионатида 23 та ўйин ўтказиб, 23 та гол урган ва 10 та голли узатгани амалга оширган.

Интернет хабарлари асосида Максудали ҚАМБАРОВ тайёрлади

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридати СВОЖДЛҚК департаменти жамоаси департаментнинг Жиззах вилоят бошқармаси бўлим бошлиғи Авазбек Ортиқовга падари бузруквори

Қобилжон САЛИМБОВНИНГ вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Қарор ижросига бағишланди

Хондамир МАРДИЕВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи ўринбосари

Самарқанда вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар мувофиқлаштирувчи кенга- шининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди.

Вилоят прокуратураси, ИИБ, туман-шаҳар ҳокимлари, прокурорлари ва ички ишлар бўлимлари раҳбарлари иштирок этган мазкур йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти 2016 йил 19 февралдаги "2016 йилги Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида"ги Қарорининг ижросини таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар ва келгусидаги вазифалар муҳокама қилинди.

Йиғилишда вилоят прокурори Б.Деханов маъруза қилди.

Тадбирда "Наврўз" умумхалқ байрами арафасида аҳолининг ижтимоий эҳтиёжларини тўлақонли қондириш, фуқароларнинг она-Ватанни ардоқлаб, унинг неъматларини, бугунги тинч ҳаётни қадрлаб, шукроналик туйғуси билан яшашга даъват этиш ҳамда осойишталикни таъминлаш мақсадида зарурий чора-тадбирларни амалга ошириш ва бугунги кунда дунё ҳамжамиятини таъминлашга солиб кела-

ётган халқаро терроризм ва диний экстремизмга қарши курашиш борасидаги фаолиятимизни янада кучайтириш лозим эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Шу билан бирга, ижтимоий кўмакка муҳтож бўлган қатламнинг, жумладан, кам таъминланган оилалар, мурувват, саховат уйларида яшайётган ҳамда меҳрибонлик уйларида тарбияланаётган шахсларнинг ижтимоий ҳимоясини ошириш, биринчи даражали ижтимоий тўловларнинг ўз вақтида тўланиши борасида маҳаллий ҳокимликлар, банк, молия ва солиқ идораларига қонун билан юклатилган вазифаларнинг қатъий бажарилиши устидан назоратни кучайтириб, мазкур идоралар раҳбарларининг масъулиятини ошириш ҳамда диний экстремизм ва терроризм билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш, унга қарши курашиш борасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ҳар бир соҳа ходимлари томонидан амалга оширилиши лозим бўлган аниқ ва қатъий вазифалар белгилаб олинди.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва масъул идоралар раҳбарларининг ахборотлари тингланди.

Сугурта қопламаси зарар ўрнини тўлдиради

Миллий матбуот марказида "Ўзагросугурта" акциядорлик жамияти томонидан матбуот анжумани ўтказилди.

Тадбирда мамлакатимизда сифатли сугурта хизматлари кўрсатилаётгани натижасида жисмоний ва юридик шахсларнинг сугурта ташкилотларига ишончи ортаётгани таъкидланди. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси, "Сугурта фаолияти тўғрисида"ги, "Юридик ва жисмоний шахсларнинг муносабатлари тўғрисида"ги Қонунлар сугурта қилдирувчиларнинг ҳуқуқларини таъминлашда асос бўлмоқда.

Сугурта ташкилотлари қўшилган ҳодисалар оқибатида фуқароларнинг соғлиғи, ҳаёти ва мол-мулкига етказилган зарарларни қоплаб бермоқда. "Ўзагросугурта" акциядорлик жамияти 2015 йилда 24 миллиард сўмдан ортиқ сугурта қопламасини тўлаб берган. Иш берувчиларнинг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурталаш бўйича уч юздан ортиқ ходим учун сугурта товони тўланган.

Анжуманда сугурта ходисаси ҳисобланадиган ҳолатлар ва уларни сугурталаш йўллари ҳақида батафсил маълумот берилди.

ЎЗА

Реклама (эълон)

ХАЛҚ ВАНКИ

Байрамингиз муборок бўлсин!

Наврўз ҳар бир оила, ҳар бир хонадонга,
бутун юртимизга тинчлик-омонлик,
файзу барака олиб келсин!

Хизматлар лицензияланган.

Huquq
yuridik gazeta

Муассис:
Ўзбекистон Республикаси Бosh прокуратураси

Bosh muharrir:

Jahongir MAKUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV
Gulnoza RAHIMOVA
Baxtiyor NAZAROV
(Bosh muharrir o'rinbosari)
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,
Faks: 233-10-53,
233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqdir qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
□ – tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma s-5366. 44 602 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Navbatchi muharrir: F.YODGOROVA
Sahifalovchi: S.BABA JANOV
Navbatchi: O'.DEHQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Korxonaning manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan no'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004